നമോ തസ്സ ഭഗവതോ അരഹതോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ

ഖുദ്ദകനികായേ

ധമ്മപദപാളി

൧. യമകവഗ്ഗോ

൧. മനോപുബ്ബങ്ഗമാ ധമ്മാ, മനോസേട്ഠാ മനോമയാ;
മനസാ ചേ പദുട്ഠേന, ഭാസതി വാ കരോതി വാ;
തതോ നം ദുക്ഖമന്വേതി, ചക്കംവ വഹതോ പദം.

൨. മനോപുബ്ബങ്ഗമാ ധമ്മാ, മനോസേട്ഠാ മനോമയാ;
മനസാ ചേ പസന്നേന, ഭാസതി വാ കരോതി വാ;
തതോ നം സുഖമന്വേതി, ഛായാവ അനപായിനീ [അനുപായിനീ (ക॰)].

൩. അക്കോച്ഛി മം അവധി മം, അജിനി [അജിനീ (?)] മം അഹാസി മേ;
യേ ച തം ഉപനയ്ഹന്തി, വേരം തേസം ന സമ്മതി.

൪. അക്കോച്ഛി മം അവധി മം, അജിനി മം അഹാസി മേ;
യേ ച തം നുപനയ്ഹന്തി, വേരം തേസൂപസമ്മതി.

൫. ന ഹി വേരേന വേരാനി, സമ്മന്തീധ കുദാചനം;
അവേരേന ച സമ്മന്തി, ഏസ ധമ്മോ സനന്തനോ.

൬. പരേ ച ന വിജാനന്തി, മയമേത്ഥ യമാമസേ;
യേ ച തത്ഥ വിജാനന്തി, തതോ സമ്മന്തി മേധഗാ.

൭. സുഭാനുപസ്സിം വിഹരന്തം, ഇന്ദ്രിയേസു അസംവുതം;
ഭോജനമ്ഹി ചാമത്തഞ്ഞും, കുസീതം ഹീനവീരിയം;
തം വേ പസഹതി മാരോ, വാതോ രുക്ഖംവ ദുബ്ബലം.

൮. അസുഭാനുപസ്സിം വിഹരന്തം, ഇന്ദ്രിയേസു സുസംവുതം;
ഭോജനമ്ഹി ച മത്തഞ്ഞും, സദ്ധം ആരദ്ധവീരിയം;
തം വേ നപ്പസഹതി മാരോ, വാതോ സേലംവ പബ്ബതം.

൯. അനിക്കസാവോ കാസാവം, യോ വത്ഥം പരിദഹിസ്സതി;
അപേതോ ദമസച്ചേന, ന സോ കാസാവമരഹതി.

൧൦. യോ ച വന്തകസാവസ്സ, സീലേസു സുസമാഹിതോ;
ഉപേതോ ദമസച്ചേന, സ വേ കാസാവമരഹതി.

൧൧. അസാരേ സാരമതിനോ, സാരേ ചാസാരദസ്സിനോ;
തേ സാരം നാധിഗച്ഛന്തി, മിച്ഛാസങ്കപ്പഗോചരാ.

൧൨. സാരഞ്ച സാരതോ ഞത്വാ, അസാരഞ്ച അസാരതോ;
തേ സാരം അധിഗച്ഛന്തി, സമ്മാസങ്കപ്പഗോചരാ.

൧൩.യഥാ അഗാരം ദുച്ഛന്നം, വുട്ഠീ സമതിവിജ്ഝതി;
ഏവം അഭാവിതം ചിത്തം, രാഗോ സമതിവിജ്ഝതി.

൧൪.യഥാ അഗാരം സുഛന്നം, വുട്ഠീ ന സമതിവിജ്ഝതി;
ഏവം സുഭാവിതം ചിത്തം, രാഗോ ന സമതിവിജ്ഝതി.

൧൫.ഇധ സോചതി പേച്ച സോചതി, പാപകാരീ ഉഭയത്ഥ സോചതി;
സോ സോചതി സോ വിഹഞ്ഞതി, ദിസ്വാ കമ്മകിലിട്ഠമത്തനോ.

൧൬.ഇധ മോദതി പേച്ച മോദതി, കതപുഞ്ഞോ ഉഭയത്ഥ മോദതി;
സോ മോദതി സോ പമോദതി, ദിസ്വാ കമ്മവിസുദ്ധിമത്തനോ.

൧൭.ഇധ തപ്പതി പേച്ച തപ്പതി, പാപകാരീ [പാപകാരി (?)] ഉഭയത്ഥ തപ്പതി;
"പാപം മേ കത"ന്തി തപ്പതി, ഭിയ്യോ [ഭീയോ (സീ॰)] തപ്പതി ദുഗ്ഗതിം ഗതോ.

൧൮.ഇധ നന്ദതി പേച്ച നന്ദതി, കതപുഞ്ഞോ ഉഭയത്ഥ നന്ദതി;
"പുഞ്ഞം മേ കത"ന്തി നന്ദതി, ഭിയ്യോ നന്ദതി സുഗ്ഗതിം ഗതോ.

൧൯.ബഹുമ്പി ചേ സംഹിത [സഹിതം (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)] ഭാസമാനോ,
ന തക്കരോ ഹോതി നരോ പമത്തോ;
ഗോപോവ ഗാവോ ഗണയം പരേസം, ന ഭാഗവാ സാമഞ്ഞസ്സ ഹോതി.

൨൦.അപ്പമ്പി ചേ സംഹിത ഭാസമാനോ, ധമ്മസ്സ ഹോതി [ഹോതീ (സീ॰ പീ॰)] അനുധമ്മചാരീ;
രാഗഞ്ച ദോസഞ്ച പഹായ മോഹം, സമ്മപ്പജാനോ സുവിമുത്തചിത്തോ;
അനുപാദിയാനോ ഇധ വാ ഹുരം വാ, സ ഭാഗവാ സാമഞ്ഞസ്സ ഹോതി.

യമകവഗ്ഗോ പഠമോ നിട്ഠിതോ.

൨. അപ്പമാദവഗ്ഗോ

൨൧. അപ്പമാദോ അമതപദം [അമതം പദം (ക॰)], പമാദോ മച്ചുനോ പദം;
അപ്പമത്താ ന മീയന്തി, യേ പമത്താ യഥാ മതാ.

൨൨. ഏവം [ഏതം (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)] വിസേസതോ ഞത്വാ,
അപ്പമാദമ്ഹി പണ്ഡിതാ;
അപ്പമാദേ പമോദന്തി, അരിയാനം ഗോചരേ രതാ.

൨൩. തേ ഝായിനോ സാതതികാ, നിച്ചം ദള്ഹപരക്കമാ;
ഫുസന്തി ധീരാ നിബ്ബാനം, യോഗക്ഖേമം അനുത്തരം.

൨൪. ഉട്ഠാനവതോ സതീമതോ [സതിമതോ (സീ॰ സ്യാ॰ ക॰)], സുചികമ്മസ്സ
നിസമ്മകാരിനോ;
സഞ്ഞതസ്സ ധമ്മജീവിനോ, അപ്പമത്തസ്സ [അപമത്തസ്സ (?)]
യസോഭിവഡ്ഢതി.

൨൫. ഉട്ഠാനേനപ്പമാദേന , സംയമേന ദമേന ച;
ദീപം കയിരാഥ മേധാവീ, യം ഓഘോ നാഭികീരതി.

൨൬. പമാദമനുയുഞ്ജന്തി, ബാലാ ദുമ്മേധിനോ ജനാ;
അപ്പമാദഞ്ച മേധാവീ, ധനം സേട്ഠംവ രക്ഖതി.

൨൭. മാ പമാദമനുയുഞ്ജേഥ, മാ കാമരതിസന്ഥവം [സന്ധവം (ക)];
അപ്പമത്തോ ഹി ഝായന്തോ, പപ്പോതി വിപുലം സുഖം.

൨൮. പമാദം അപ്പമാദേന, യദാ നുദതി പണ്ഡിതോ;
പഞ്ഞാപാസാദമാരുയ്ഹ, അസോകോ സോകിനിം പജം;
പബ്ബതട്ഠോവ ഭൂമട്ഠേ [ഭുമ്മട്ഠേ (സീ॰ സ്യാ॰)], ധീരോ ബാലേ
അവേക്ഖതി.

൨൯. അപ്പമത്തോ പമത്തേസു, സുത്തേസു ബഹുജാഗരോ;
അബലസ്സംവ സീഘസ്സോ, ഹിത്വാ യാതി സുമേധസോ.

൩൦. അപ്പമാദേന മഘവാ, ദേവാനം സേട്ഠതം ഗതോ;
അപ്പമാദം പസംസന്തി, പമാദോ ഗരഹിതോ സദാ.

൩൧. അപ്പമാദരതോ ഭിക്ഖു, പമാദേ ഭയദസ്സി വാ;
സംയോജനം അണും ഥൂലം, ഡഹം അഗ്ഗീവ ഗച്ഛതി.

൩൨. അപ്പമാദരതോ ഭിക്ഖു, പമാദേ ഭയദസ്സി വാ;
അഭബ്ബോ പരിഹാനായ, നിബ്ബാനസ്സേവ സന്തികേ.

അപ്പമാദവഗ്ഗോ ദുതിയോ നിട്ഠിതോ.

൩. ചിത്തവഗ്ഗോ

൩൩. ഫന്ദനം ചപലം ചിത്തം, ദൂരക്ഖം [ദുരക്ഖം (സബ്ബത്ഥ)] ദുന്നിവാരയം;
ഉജും കരോതി മേധാവീ, ഉസുകാരോവ തേജനം.

൩൪. വാരിജോവ ഥലേ ഖിത്തോ, ഓകമോകതഉബ്ഭതോ;
പരിഫന്ദതിദം ചിത്തം, മാരധേയ്യം പഹാതവേ.

൩൫. ദുന്നിഗ്ഗഹസ്സ ലഹുനോ, യത്ഥകാമനിപാതിനോ;
ചിത്തസ്സ ദമഥോ സാധു, ചിത്തം ദന്തം സുഖാവഹം.

൩൬. സുദുദ്ദസം സുനിപുണം, യത്ഥകാമനിപാതിനം;
ചിത്തം രക്ഖേഥ മേധാവീ, ചിത്തം ഗുത്തം സുഖാവഹം.

൩൭. ദൂരങ്ഗമം ഏകചരം [ഏകചാരം (ക॰)], അസരീരം ഗുഹാസയം;
യേ ചിത്തം സംയമേസ്സന്തി, മോക്ഖന്തി മാരബന്ധനാ.

൩൮. അനവട്ഠിതചിത്തസ്സ, സദ്ധമ്മം അവിജാനതോ;
പരിപ്ലവപസാദസ്സ, പഞ്ഞാ ന പരിപൂരതി.

൩൯. അനവസ്സുതചിത്തസ്സ, അനന്വാഹതചേതസോ;
പുഞ്ഞപാപപഹീനസ്സ, നത്ഥി ജാഗരതോ ഭയം.

൪൦. കുമ്ഭൂപമം കായമിമം വിദിത്വാ, നഗരൂപമം ചിത്തമിദം ഠപേത്വാ;
യോധേഥ മാരം പഞ്ഞാവുധേന, ജിതഞ്ച രക്ഖേ അനിവേസനോ സിയാ.

൪൧. അചിരം വതയം കായോ, പഥവിം അധിസേസ്സതി;
ഛുദ്ധോ അപേതവിഞ്ഞാണോ, നിരത്ഥംവ കലിങ്ഗരം.

൪൨. ദിസോ ദിസം യം തം കയിരാ, വേരീ വാ പന വേരിനം;
മിച്ഛാപണിഹിതം ചിത്തം, പാപിയോ [പാപിയം (?)] നം തതോ കരേ.

൪൩. ന തം മാതാ പിതാ കയിരാ, അഞ്ഞേ വാപി ച ഞാതകാ;
സമ്മാപണിഹിതം ചിത്തം, സേയ്യസോ നം തതോ കരേ.

ചിത്തവഗ്ഗോ തതിയോ നിട്ഠിതോ.

൪. പുപ്ഫവഗ്ഗോ

൪൪. കോ ഇമം [കോമം (ക॰)] പഥവിം വിചേസ്സതി [വിജേസ്സതി (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)], യമലോകഞ്ച ഇമം സദേവകം;
കോ ധമ്മപദം സുദേസിതം, കുസലോ പുപ്ഫമിവ പചേസ്സതി [പുപ്ഫമിവപ്പചേസ്സതി (ക॰)].

൪൫. സേഖോ പഥവിം വിചേസ്സതി, യമലോകഞ്ച ഇമം സദേവകം;
സേഖോ ധമ്മപദം സുദേസിതം, കുസലോ പുപ്ഫമിവ പചേസ്സതി.

൪൬. ഫേണൂപമം കായമിമം വിദിത്വാ, മരീചിധമ്മം അഭിസമ്ബുധാനോ;
ഛേത്വാന മാരസ്സ പപുപ്ഫകാനി [സപുപ്ഫകാനി (ടീകാ)], അദസ്സനം മച്ചുരാജസ്സ ഗച്ഛേ.

൪൭. പുപ്ഫാനി ഹേവ പചിനന്തം, ബ്യാസത്തമനസം [ബ്യാസത്തമാനസം (ക॰)] നരം;
സുത്തം ഗാമം മഹോഘോവ, മച്ചു ആദായ ഗച്ഛതി.

൪൮. പുപ്ഫാനി ഹേവ പചിനന്തം, ബ്യാസത്തമനസം നരം;
അതിത്തഞ്ഞേവ കാമേസു, അന്തകോ കുരുതേ വസം.

൪൯. യഥാപി ഭമരോ പുപ്ഫം, വണ്ണഗന്ധമഹേഠയം [വണ്ണഗന്ധമപോഠയം (ക॰)];
പലേതി രസമാദായ, ഏവം ഗാമേ മുനീ ചരേ.

൫൦. ന പരേസം വിലോമാനി, ന പരേസം കതാകതം;
അത്തനോവ അവേക്ഖേയ്യ, കതാനി അകതാനി ച.

൫൧. യഥാപി രുചിരം പുപ്ഫം, വണ്ണവന്തം അഗന്ധകം;
ഏവം സുഭാസിതാ വാചാ, അഫലാ ഹോതി അകുബ്ബതോ.

൫൨. യഥാപി രുചിരം പുപ്ഫം, വണ്ണവന്തം സുഗന്ധകം [സഗന്ധകം (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)];
ഏവം സുഭാസിതാ വാചാ, സഫലാ ഹോതി കുബ്ബതോ [സകുബ്ബതോ (സീ॰ പീ॰), പകുബ്ബതോ (സീ॰ അട്ഠ॰), സുകുബ്ബതോ (സ്യാ॰ കം॰)].

൫൩. യഥാപി പുപ്ഫരാസിമ്ഹാ, കയിരാ മാലാഗുണേ ബഹൂ;
ഏവം ജാതേന മച്ചേന, കത്തബ്ബം കുസലം ബഹും.

൫൪. ന പുപ്ഫഗന്ധോ പടിവാതമേതി, ന ചന്ദനം തഗരമല്ലികാ [തഗരമല്ലികാ (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)];
സതഞ്ച ഗന്ധോ പടിവാതമേതി, സബ്ബാ ദിസാ സപ്പുരിസോ പവായതി.

൫൫. ചന്ദനം തഗരം വാപി, ഉപ്പലം അഥ വസ്സികീ;
ഏതേസം ഗന്ധജാതാനം, സീലഗന്ധോ അനുത്തരോ.

൫൬. അപ്പമത്തോ അയം ഗന്ധോ, യ്വായം തഗരചന്ദനം [യായം തഗരചന്ദനീ (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)];
യോ ച സീലവതം ഗന്ധോ, വാതി ദേവേസു ഉത്തമോ.

൫൭.തേസം സമ്പന്നസീലാനം, അപ്പമാദവിഹാരിനം;
സമ്മദഞ്ഞാ വിമുത്താനം, മാരോ മഗ്ഗം ന വിന്ദതി.

൫൮.യഥാ സങ്കാരഠാനസ്മിം [സങ്കാരധാനസ്മിം (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)],
ഉജ്ഝിതസ്മിം മഹാപഥേ;
പദുമം തത്ഥ ജായേഥ, സുചിഗന്ധം മനോരമം.

൫൯.ഏവം സങ്കാരഭൂതേസു, അന്ധഭൂതേ [അന്ധീഭൂതേ (കം॰)] പുഥുജ്ജനേ;
അതിരോചതി പഞ്ഞായ, സമ്മാസമ്ബുദ്ധസാവകോ.

പുപ്ഫവഗ്ഗോ ചതുത്ഥോ നിട്ഠിതോ.

൫. ബാലവഗ്ഗോ

൬൦. ദീഘാ ജാഗരതോ രത്തി, ദീഘം സന്തസ്സ യോജനം;
ദീഘോ ബാലാനം സംസാരോ, സദ്ധമ്മം അവിജാനതം.

൬൧. ചരഞ്ചേ നാധിഗച്ഛേയ്യ, സേയ്യം സദിസമത്തനോ;
ഏകചരിയം [ഏകചരിയം (ക॰)] ദള്ഹം കയിരാ, നത്ഥി ബാലേ സഹായതാ.

൬൨. പുത്താ മത്ഥി ധനമ്മത്ഥി [പുത്തമത്ഥി ധനമത്ഥി (ക॰)], ഇതി ബാലോ വിഹഞ്ഞതി;
അത്താ ഹി [അത്താപി (?)] അത്തനോ നത്ഥി, കുതോ പുത്താ കുതോ ധനം.

൬൩. യോ ബാലോ മഞ്ഞതി ബാല്യം, പണ്ഡിതോ വാപി തേന സോ;
ബാലോ ച പണ്ഡിതമാനീ, സ വേ "ബാലോ"തി വുച്ചതി.

൬൪. യാവജീവമ്പി ചേ ബാലോ, പണ്ഡിതം പയിരുപാസതി;
ന സോ ധമ്മം വിജാനാതി, ദബ്ബീ സൂപരസം യഥാ.

൬൫. മുഹുത്തമപി ചേ വിഞ്ഞൂ, പണ്ഡിതം പയിരുപാസതി;
ഖിപ്പം ധമ്മം വിജാനാതി, ജിവ്ഹാ സൂപരസം യഥാ.

൬൬. ചരന്തി ബാലാ ദുമ്മേധാ, അമിത്തേനേവ അത്തനാ;
കരോന്താ പാപകം കമ്മം, യം ഹോതി കടുകപ്ഫലം.

൬൭. ന തം കമ്മം കതം സാധു, യം കത്വാ അനുതപ്പതി;
യസ്സ അസ്സുമുഖോ രോദം, വിപാകം പടിസേവതി.

൬൮. തഞ്ച കമ്മം കതം സാധു, യം കത്വാ നാനുതപ്പതി;
യസ്സ പതീതോ സുമനോ, വിപാകം പടിസേവതി.

൬൯. മധുവാ [മധും വാ (ദീ॰ നി॰ ടീകാ ൧)] മഞ്ഞതി ബാലോ, യാവ പാപം ന പച്ചതി;
യദാ ച പച്ചതി പാപം, ബാലോ [അഥ ബാലോ (സീ॰ സ്യാ॰) അഥ (?)] ദുക്ഖം നിഗച്ഛതി.

൭൦. മാസേ മാസേ കുസഗ്ഗേന, ബാലോ ഭുഞ്ജേയ്യ ഭോജനം;
ന സോ സങ്ഖാതധമ്മാനം [സങ്ഖതധമ്മാനം (സീ॰ പീ॰ ക॰)], കലം അഗ്ഘതി സോളസിം.

൭൧. ന ഹി പാപം കതം കമ്മം, സജ്ജു ഖീരംവ മുച്ചതി;
ഡഹന്തം ബാലമന്വേതി, ഭസ്മച്ഛന്നോവ [ഭസ്മാഛന്നോവ (സീ॰ പീ॰ ക॰)] പാവകോ.

൭൨. യാവദേവ അനത്ഥായ, ഞത്തം [ഞാതം (?)] ബാലസ്സ ജായതി;
ഹന്തി ബാലസ്സ സുക്കംസം, മുദ്ധമസ്സ വിപാതയം.

൭൩. അസന്തം ഭാവനമിച്ഛേയ്യ [അസന്തം ഭാവമിച്ഛേയ്യ (സ്യാ॰), അസന്തഭാവനമിച്ഛേയ്യ (ക॰)], പുരേക്ഖാരഞ്ച ഭിക്ഖുസു;

ആവാസേസു ച ഇസ്സരിയം, പൂജാ പരകുലേസു ച.

൭൪. മമേവ കത മഞ്ഞന്തു, ഗിഹീപബ്ബജിതാ ഉഭോ;
മമേവാതിവസാ അസ്സു, കിച്ചാകിച്ചേസു കിസ്മിചി;
ഇതി ബാലസ്സ സങ്കപ്പോ, ഇച്ഛാ മാനോ ച വഡ്ഢതി.

൭൫. അഞ്ഞാ ഹി ലാഭൂപനിസാ, അഞ്ഞാ നിബ്ബാനഗാമിനീ;
ഏവമേതം അഭിഞ്ഞായ, ഭിക്ഖു ബുദ്ധസ്സ സാവകോ;
സക്കാരം നാഭിനന്ദേയ്യ, വിവേകമനുബ്രൂഹയേ.

ബാലവഗ്ഗോ പഞ്ചമോ നിട്ഠിതോ.

൬. പണ്ഡിതവഗ്ഗോ

൭൬. നിധീനംവ പവത്താരം, യം പസ്സേ വജ്ജദസ്സിനം;
നിഗ്ഗയ്ഹവാദിം മേധാവിം, താദിസം പണ്ഡിതം ഭജേ;
താദിസം ഭജമാനസ്സ, സേയ്യോ ഹോതി ന പാപിയോ.

൭൭. ഓവദേയ്യാനുസാസേയ്യ, അസബ്ഭാ ച നിവാരയേ;
സതഞ്ഹി സോ പിയോ ഹോതി, അസതം ഹോതി അപ്പിയോ.

൭൮. ന ഭജേ പാപകേ മിത്തേ, ന ഭജേ പുരിസാധമേ;
ഭജേഥ മിത്തേ കല്യാണേ, ഭജേഥ പുരിസുത്തമേ.

൭൯. ധമ്മപീതി സുഖം സേതി, വിപ്പസന്നേന ചേതസാ;
അരിയപ്പവേദിതേ ധമ്മേ, സദാ രമതി പണ്ഡിതോ.

൮൦. ഉദകഞ്ഹി നയന്തി നേത്തികാ, ഉസുകാരാ നമയന്തി [ദമയന്തി (ക॰)] തേജനം;
ദാരും നമയന്തി തച്ഛകാ, അത്താനം ദമയന്തി പണ്ഡിതാ.

൮൧. സേലോ യഥാ ഏകഘനോ [ഏകഗ്ഘനോ (ക॰)], വാതേന ന സമീരതി;
ഏവം നിന്ദാപസംസാസു, ന സമിഞ്ജന്തി പണ്ഡിതാ.

൮൨. യഥാപി രഹദോ ഗമ്ഭീരോ, വിപ്പസന്നോ അനാവിലോ;
ഏവം ധമ്മാനി സുത്വാന, വിപ്പസീദന്തി പണ്ഡിതാ.

൮൩. സബ്ബത്ഥ വേ സപ്പുരിസാ ചജന്തി, ന കാമകാമാ ലപയന്തി സന്തോ;
സുഖേന ഫുട്ഠാ അഥ വാ ദുഖേന, ന ഉച്ചാവചം [നോച്ചാവചം (സീ॰ അട്ഠ॰)] പണ്ഡിതാ ദസ്സയന്തി.

൮൪. ന അത്തഹേതു ന പരസ്സ ഹേതു, ന പുത്തമിച്ഛേ ന ധനം ന രട്ഠം;
ന ഇച്ഛേയ്യ [നയിച്ഛേ (പീ॰), നിച്ഛേ (?)] അധമ്മേന സമിദ്ധിമത്തനോ, സ സീലവാ പഞ്ഞവാ ധമ്മികോ സിയാ.

൮൫. അപ്പകാ തേ മനുസ്സേസു, യേ ജനാ പാരഗാമിനോ;
അഥായം ഇതരാ പജാ, തീരമേവാനുധാവതി.

൮൬. യേ ച ഖോ സമ്മദക്ഖാതേ, ധമ്മേ ധമ്മാനുവത്തിനോ;
തേ ജനാ പാരമേസ്സന്തി, മച്ചുധേയ്യം സുദുത്തരം.

൮൭. കണ്ഹം ധമ്മം വിപ്പഹായ, സുക്കം ഭാവേഥ പണ്ഡിതോ;
ഓകാ അനോകമാഗമ്മ, വിവേകേ യത്ഥ ദൂരമം.

൮൮. തത്രാഭിരതിമിച്ഛേയ്യ, ഹിത്വാ കാമേ അകിഞ്ചനോ;
പരിയോദപേയ്യ [പരിയോദാപേയ്യ (?)] അത്താനം, ചിത്തക്ലേസേഹി പണ്ഡിതോ.

൮൯. യേസം സമ്ബോധിയങ്ഗേസു, സമ്മാ ചിത്തം സുഭാവിതം;
ആദാനപടിനിസ്സഗ്ഗേ, അനുപാദായ യേ രതാ;
ഖീണാസവാ ജുതിമന്തോ, തേ ലോകേ പരിനിബ്ബുതാ.

പണ്ഡിതവർഗ്ഗോ ഛടട്ഠോ നിട്ഠിതോ.

൭. അരഹന്തവഗ്ഗോ

൯൦. ഗതദ്ധിനോ വിസോകസ്സ, വിപ്പമുത്തസ്സ സബ്ബധി;
സബ്ബഗന്ഥപ്പഹീനസ്സ, പരിളാഹോ ന വിജ്ജതി.

൯൧. ഉയ്യുഞ്ജന്തി സതീമന്തോ, ന നികേതേ രമന്തി തേ;
ഹംസാവ പല്ലലം ഹിത്വാ, ഓകമോകം ജഹന്തി തേ.

൯൨. യേസം സന്നിചയോ നത്ഥി, യേ പരിഞ്ഞാതഭോജനാ;
സുഞ്ഞതോ അനിമിത്തോ ച, വിമോക്ഖോ യേസം ഗോചരോ;
ആകാസേ വ സകുന്താനം [സകുണാനം (ക॰)], ഗതി തേസം ദുരന്നയാ.

൯൩. യസ്സാസവാ പരിക്ഖീണാ, ആഹാരേ ച അനിസ്സിതോ;
സുഞ്ഞതോ അനിമിത്തോ ച, വിമോക്ഖോ യസ്സ ഗോചരോ;
ആകാസേ വ സകുന്താനം, പദം തസ്സ ദുരന്നയം.

൯൪. യസ്സിന്ദ്രിയാനി സമഥങ്ഗതാനി [സമഥം ഗതാനി (സീ॰ പീ॰)], അസ്സാ യഥാ സാരഥിനാ സുദന്താ;
പഹീനമാനസ്സ അനാസവസ്സ, ദേവാപി തസ്സ പിഹയന്തി താദിനോ.

൯൫. പഥവിസമോ നോ വിരുജ്ഝതി, ഇന്ദഖിലുപമോ [ഇന്ദഖീലൂപമോ (സീ॰ സ്യാ॰ ക॰)] താദി സുബ്ബതോ;
രഹദോവ അപേതകദ്ദമോ, സംസാരാ ന ഭവന്തി താദിനോ.

൯൬. സന്തം തസ്സ മനം ഹോതി, സന്താ വാചാ ച കമ്മ ച;
സമ്മദഞ്ഞാ വിമുത്തസ്സ, ഉപസന്തസ്സ താദിനോ.

൯൭. അസ്സദ്ധോ അകതഞ്ഞൂ ച, സന്ധിച്ഛേദോ ച യോ നരോ;
ഹതാവകാസോ വന്താസോ, സ വേ ഉത്തമപോരിസോ.

൯൮. ഗാമേ വാ യദി വാരഞ്ഞേ, നിന്നേ വാ യദി വാ ഥലേ;
യത്ഥ അരഹന്തോ വിഹരന്തി, തം ഭൂമിരാമണേയ്യകം.

൯൯. രമണീയാനി അരഞ്ഞാനി, യത്ഥ ന രമതീ ജനോ;
വീതരാഗാ രമിസ്സന്തി, ന തേ കാമഗവേസിനോ.

അരഹന്തവഗ്ഗോ സത്തമോ നിട്ഠിതോ.

൮. സഹസ്സവഗ്ഗോ

൧൦൦. സഹസ്സമപി ചേ വാചാ, അനത്ഥപദസംഹിതാ;
ഏകം അത്ഥപദം സേയ്യോ, യം സുത്വാ ഉപസമ്മതി.

൧൦൧. സഹസ്സമപി ചേ ഗാഥാ, അനത്ഥപദസംഹിതാ;
ഏകം ഗാഥാപദം സേയ്യോ, യം സുത്വാ ഉപസമ്മതി.

൧൦൨. യോ ച ഗാഥാ സതം ഭാസേ, അനത്ഥപദസംഹിതാ
[അനത്ഥപദസഞ്ഹിതം (ക॰) വിസേസനം ഹേതം ഗാഥാതിപദസ്സ];
ഏകം ധമ്മപദം സേയ്യോ, യം സുത്വാ ഉപസമ്മതി.

൧൦൩. യോ സഹസ്സം സഹസ്സേന, സങ്ഗാമേ മാനുസേ ജിനേ;
ഏകഞ്ച ജേയ്യമത്താനം [അത്താനം (സീ॰ പീ॰)], സ വേ
സങ്ഗാമജുത്തമോ.

൧൦൪. അത്താ ഹവേ ജിതം സേയ്യോ, യാ ചായം ഇതരാ പജാ;
അത്തദന്തസ്സ പോസസ്സ, നിച്ചം സഞ്ഞതചാരിനോ.

൧൦൫. നേവ ദേവോ ന ഗന്ധബ്ബോ, ന മാരോ സഹ ബ്രഹ്മുനാ;
ജിതം അപജിതം കയിരാ, തഥാരൂപസ്സ ജന്തുനോ.

൧൦൬. മാസേ മാസേ സഹസ്സേന, യോ യജേഥ സതം സമം;
ഏകഞ്ച ഭാവിതത്താനം, മുഹുത്തമപി പൂജയേ;
സായേവ പൂജനാ സേയ്യോ, യഞ്ചേ വസ്സസതം ഹുതം.

൧൦൭. യോ ച വസ്സസതം ജന്തു, അഗ്ഗിം പരിചരേ വനേ;
ഏകഞ്ച ഭാവിതത്താനം, മുഹുത്തമപി പൂജയേ;
സായേവ പൂജനാ സേയ്യോ, യഞ്ചേ വസ്സസതം ഹുതം.

൧൦൮. യം കിഞ്ചി യിട്ഠം വ ഹുതം വ [യിട്ഠഞ്ച ഹുതഞ്ച (ക॰)] ലോകേ,
സംവച്ഛരം യജേഥ പുഞ്ഞപേക്ഖോ;
സബ്ബമ്പി തം ന ചതുഭാഗമേതി, അഭിവാദനാ ഉജ്ജുഗതേസു സേയ്യോ.

൧൦൯. അഭിവാദനസീലിസ്സ, നിച്ചം വുഡ്ഢാപചായിനോ [വദ്ധാപചായിനോ (സീ॰ പീ॰)];
ചത്താരോ ധമ്മാ വഡ്ഢന്തി, ആയു വണ്ണോ സുഖം ബലം.

൧൧൦. യോ ച വസ്സസതം ജീവേ, ദുസ്സീലോ അസമാഹിതോ;
ഏകാഹം ജീവിതം സേയ്യോ, സീലവന്തസ്സ ഝായിനോ.

൧൧൧. യോ ച വസ്സസതം ജീവേ, ദുപ്പഞ്ഞോ അസമാഹിതോ;
ഏകാഹം ജീവിതം സേയ്യോ, പഞ്ഞവന്തസ്സ ഝായിനോ.

൧൧൨. യോ ച വസ്സസതം ജീവേ, കുസീതോ ഹീനവീരിയോ;
ഏകാഹം ജീവിതം സേയ്യോ, വീരിയമാരഭതോ ദള്ഹം.

൧൧൩. യോ ച വസ്സസതം ജീവേ, അപസ്സം ഉദയബ്ബയം;
ഏകാഹം ജീവിതം സേയ്യോ, പസ്സതോ ഉദയബ്ബയം.

൧൧൪. യോ ച വസ്സസതം ജീവേ, അപസ്സം അമതം പദം;
ഏകാഹം ജീവിതം സേയ്യോ, പസ്സതോ അമതം പദം.

൧൧൫. യോ ച വസ്സസതം ജീവേ, അപസ്സം ധമ്മമുത്തമം;
ഏകാഹം ജീവിതം സേയ്യോ, പസ്സതോ ധമ്മമുത്തമം.

സഹസ്സവഗ്ഗോ അട്ഠമോ നിട്ഠിതോ.

൯. പാപവഗ്ഗോ

൧൧൬. അഭിത്ഥരേഥ കല്യാണേ, പാപാ ചിത്തം നിവാരയേ;
ദന്ധഞ്ഹി കരോതോ പുഞ്ഞം, പാപസ്മിം രമതീ മനോ.

൧൧൭. പാപഞ്ചേ പുരിസോ കയിരാ, ന നം [ന തം (സീ॰ പീ॰)] കയിരാ പുനപ്പുനം;
ന തമ്ഹി ഛന്ദം കയിരാഥ, ദുക്ഖോ പാപസ്സ ഉച്ചയോ.

൧൧൮. പുഞ്ഞഞ്ചേ പുരിസോ കയിരാ, കയിരാ നം [കയിരാഥേതം (സീ॰ സ്യാ॰), കയിരാഥേനം (പീ॰)] പുനപ്പുനം;
തമ്ഹി ഛന്ദം കയിരാഥ, സുഖോ പുഞ്ഞസ്സ ഉച്ചയോ.

൧൧൯. പാപോപി പസ്സതി ഭദ്രം, യാവ പാപം ന പച്ചതി;
യദാ ച പച്ചതി പാപം, അഥ പാപോ പാപാനി [അഥ പാപാനി (?)] പസ്സതി.

൧൨൦. ഭദ്രോപി പസ്സതി പാപം, യാവ ഭദ്രം ന പച്ചതി;
യദാ ച പച്ചതി ഭദ്രം, അഥ ഭദ്രോ ഭദ്രാനി [അഥ ഭദ്രാനി (?)] പസ്സതി.

൧൨൧. മാവമഞ്ഞേഥ [മാപ്പമഞ്ഞേഥ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] പാപസ്സ, ന മന്തം [ന മം തം (സീ॰ പീ॰), ന മത്തം (സ്യാ॰)] ആഗമിസ്സതി;
ഉദബിന്ദുനിപാതേന, ഉദകുമ്ഭോപി പൂരതി;
ബാലോ പൂരതി [പൂരതി ബാലോ (സീ॰ ക॰), ആപൂരതി ബാലോ (സ്യാ॰)] പാപസ്സ, ഥോകം ഥോകമ്പി [ഥോക ഥോകമ്പി (സീ॰ പീ॰)] ആചിനം.

൧൨൨. മാവമഞ്ഞേഥ പുഞ്ഞസ്സ, ന മന്തം ആഗമിസ്സതി;
ഉദബിന്ദുനിപാതേന, ഉദകുമ്ഭോപി പൂരതി;
ധീരോ പൂരതി പുഞ്ഞസ്സ, ഥോകം ഥോകമ്പി ആചിനം.

൧൨൩. വാണിജോവ ഭയം മഗ്ഗം, അപ്പസത്ഥോ മഹദ്ധനോ;
വിസം ജീവിതുകാമോവ, പാപാനി പരിവജ്ജയേ.

൧൨൪. പാണിമ്ഹി ചേ വണോ നാസ്സ, ഹരേയ്യ പാണിനാ വിസം;
നാബ്ബണം വിസമന്വേതി, നത്ഥി പാപം അകുബ്ബതോ.

൧൨൫. യോ അപ്പദുട്ഠസ്സ നരസ്സ ദുസ്സതി, സുദ്ധസ്സ പോസസ്സ അനങ്ഗണസ്സ;
തമേവ ബാലം പച്ചേതി പാപം, സുഖുമോ രജോ പടിവാതംവ ഖിത്തോ.

൧൨൬. ഗബ്ഭമേകേ ഉപ്പജ്ജന്തി, നിരയം പാപകമ്മിനോ;
സഗ്ഗം സുഗതിനോ യന്തി, പരിനിബ്ബന്തി അനാസവാ.

൧൨൭. ന അന്തലിക്ഖേ ന സമുദ്ദമജ്ഝേ, ന പബ്ബതാനം വിവരം പവിസ്സ [പവിസം (സ്യാ॰)];
ന വിജ്ജതീ [ന വിജ്ജതി (ക॰ സീ॰ പീ॰ ക॰)] സോ ജഗതിപ്പദേസോ, യത്ഥട്ഠിതോ [യത്രട്ഠിതോ (സ്യാ॰)] മുച്ചേയ്യ പാപകമ്മാ.

൧൨൮. അന്തലിക്ഖേ ന സമുദ്ദമജ്ഝേ, ന പബ്ബതാനം വിവരം പവിസ്സ;
ന വിജ്ജതീ സോ ജഗതിപ്പദേസോ, യത്ഥട്ഠിതം [യത്രട്ഠിതം (സ്യാ॰)]
നപ്പസഹേയ്യ മച്ചു.

പാപവഗ്ഗോ നവമോ നിട്ഠിതോ.

൧൦. ദണ്ഡവഗ്ഗോ

൧൨൯. സബ്ബേ തസന്തി ദണ്ഡസ്സ, സബ്ബേ ഭായന്തി മച്ചുനോ;
അത്താനം ഉപമം കത്വാ, ന ഹനേയ്യ ന ഘാതയേ.

൧൩൦. സബ്ബേ തസന്തി ദണ്ഡസ്സ, സബ്ബേസം ജീവിതം പിയം;
അത്താനം ഉപമം കത്വാ, ന ഹനേയ്യ ന ഘാതയേ.

൧൩൧. സുഖകാമാനി ഭൂതാനി, യോ ദണ്ഡേന വിഹിംസതി;
അത്തനോ സുഖമേസാനോ, പേച്ച സോ ന ലഭതേ സുഖം.

൧൩൨. സുഖകാമാനി ഭൂതാനി, യോ ദണ്ഡേന ന ഹിംസതി;
അത്തനോ സുഖമേസാനോ, പേച്ച സോ ലഭതേ സുഖം.

൧൩൩. മാവോച ഫരുസം കഞ്ചി, വുത്താ പടിവദേയ്യു തം [പടിവദേയ്യും തം (ക॰)];
ദുക്ഖാ ഹി സാരമ്ഭകഥാ, പടിദണ്ഡാ ഫുസേയ്യു തം [ഫുസേയ്യും തം (ക॰)].

൧൩൪. സചേ നേരേസി അത്താനം, കംസോ ഉപഹതോ യഥാ;
ഏസ പത്തോസി നിബ്ബാനം, സാരമ്ഭോ തേ ന വിജ്ജതി.

൧൩൫. യഥാ ദണ്ഡേന ഗോപാലോ, ഗാവോ പാജേതി ഗോചരം;
ഏവം ജരാ ച മച്ചു ച, ആയും പാജേന്തി പാണിനം.

൧൩൬. അഥ പാപാനി കമ്മാനി, കരം ബാലോ ന ബുജ്ഝതി;
സേഹി കമ്മേഹി ദുമ്മേധോ, അഗ്ഗിദഡ്ഢോവ തപ്പതി.

൧൩൭. യോ ദണ്ഡേന അദണ്ഡേസു, അപ്പദുട്ഠേസു ദുസ്സതി;
ദസന്നമഞ്ഞതരം ഠാനം, ഖിപ്പമേവ നിഗച്ഛതി.

൧൩൮. വേദനം ഫരുസം ജാനിം, സരീരസ്സ ച ഭേദനം [സരീരസ്സ പഭേദനം (സ്യാ॰)];
ഗരുകം വാപി ആബാധം, ചിത്തക്ഖേപഞ്ച [ചിത്തക്ഖേപം വ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] പാപുണേ.

൧൩൯. രാജതോ വാ ഉപസഗ്ഗം [ഉപസ്സഗ്ഗം (സീ॰ പീ॰)], അബ്ഭക്ഖാനഞ്ച [അബ്ഭക്ഖാനം വ (സീ॰ പീ॰)] ദാരുണം;
പരിക്ഖയഞ്ച [പരിക്ഖയം വ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] ഞാതീനം, ഭോഗാനഞ്ച [ഭോഗാനം വ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] പഭങ്ഗുരം [പഭങ്ഗുനം (ക॰)].

൧൪൦. അഥ വാസ്സ അഗാരാനി, അഗ്ഗി ഡഹതി [ഡയ്ഹതി (ക॰)] പാവകോ;
കായസ്സ ഭേദാ ദുപ്പഞ്ഞോ, നിരയം സോപപജ്ജതി [സോ ഉപപജ്ജതി (സീ॰ സ്യാ॰)].

൧൪൧. ന നഗ്ഗചരിയാ ന ജടാ ന പങ്കാ, നാനാസകാ ഥണ്ഡിലസായികാ വാ;
രജോജല്ലം ഉക്കുടികപ്പധാനം, സോധേന്തി മച്ചം അവിതിണ്ണകങ്ഖം.

൧൪൨. അലങ്കതോ ചേപി സമം ചരേയ്യ, സന്തോ ദന്തോ നിയതോ ബ്രഹ്മചാരീ;

സബ്ബേസു ഭൂതേസു നിധായ ദണ്ഡം, സോ ബ്രാഹ്മണോ സോ സമണോ സ ഭിക്ഖു.

൧൪൩. ഹിരീനിസേധോ പുരിസോ, കോചി ലോകസ്മി വിജ്ജതി;
യോ നിദ്ദം [നിന്ദം (സീ॰ പീ॰) സം॰ നി॰ ൧.൧൮] അപബോധേതി [അപബോധതി (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)], അസ്സോ ഭദ്രോ കസാമിവ.

൧൪൪. അസ്സോ യഥാ ഭദ്രോ കസാനിവിട്ഠോ, ആതാപിനോ സംവേഗിനോ ഭവാഥ;
സദ്ധായ സീലേന ച വീരിയേന ച, സമാധിനാ ധമ്മവിനിച്ഛയേന ച;
സമ്പന്നവിജ്ജാചരണാ പതിസ്സതാ, ജഹിസ്സഥ [പഹസ്സഥ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] ദുക്ഖമിദം അനപ്പകം.

൧൪൫. ഉദകഞ്ഹി നയന്തി നേത്തികാ, ഉസുകാരാ നമയന്തി തേജനം;
ദാരും നമയന്തി തച്ഛകാ, അത്താനം ദമയന്തി സുബ്ബതാ.

ദണ്ഡവഗ്ഗോ ദസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൧. ജരാവഗ്ഗോ

൧൪൬. കോ നു ഹാസോ [കിന്നു ഹാസോ (ക॰)] കിമാനന്ദോ, നിച്ചം പജ്ജലിതേ സതി;
അന്ധകാരേന ഓനദ്ധാ, പദീപം ന ഗവേസഥ.

൧൪൭. പസ്സ ചിത്തകതം ബിമ്ബം, അരുകായം സമുസ്സിതം;
ആതുരം ബഹുസങ്കപ്പം, യസ്സ നത്ഥി ധുവം ഠിതി.

൧൪൮. പരിജിണ്ണമിദം രൂപം, രോഗനീളം [രോഗനിഡ്ഢം (സീ॰ പീ॰), രോഗനിദ്ധം (സ്യാ॰)] പഭങ്ഗുരം;
ഭിജ്ജതി പൂതിസന്ദേഹോ, മരണന്തഞ്ഹി ജീവിതം.

൧൪൯. യാനിമാനി അപത്ഥാനി [യാനിമാനി അപത്ഥാനി (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰), യാനിമാനി'പവിദ്ധാനി (?)], അലാബൂനേവ [അലാപൂനേവ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] സാരദേ;
കാപോതകാനി അട്ഠീനി, താനി ദിസ്വാന കാ രതി.

൧൫൦. അട്ഠീനം നഗരം കതം, മംസലോഹിതലേപനം;
യത്ഥ ജരാ ച മച്ചു ച, മാനോ മക്ഖോ ച ഓഹിതോ.

൧൫൧. ജീരന്തി വേ രാജരഥാ സുചിത്താ, അഥോ സരീരമ്പി ജരം ഉപേതി;
സതഞ്ച ധമ്മോ ന ജരം ഉപേതി, സന്തോ ഹവേ സബ്ഭി പവേദയന്തി.

൧൫൨. അപ്പസ്സുതായം പുരിസോ, ബലിബദ്ധോവ [ബലിവദ്ദോവ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] ജീരതി;
മംസാനി തസ്സ വഡ്ഢന്തി, പഞ്ഞാ തസ്സ ന വഡ്ഢതി.

൧൫൩. അനേകജാതിസംസാരം , സന്ധാവിസ്സം അനിബ്ബിസം;
ഗഹകാരം [ഗഹകാരകം (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] ഗവേസന്തോ, ദുക്ഖാ ജാതി പുനപ്പുനം.

൧൫൪. ഗഹകാരക ദിട്ഠോസി, പുന ഗേഹം ന കാഹസി;
സബ്ബാ തേ ഫാസുകാ ഭഗ്ഗാ, ഗഹകൂടം വിസങ്ഖതം;
വിസങ്ഖാരഗതം ചിത്തം, തണ്ഹാനം ഖയമജ്ഝഗാ.

൧൫൫. അചരിത്വാ ബ്രഹ്മചരിയം, അലദ്ധാ യോബ്ബനേ ധനം;
ജിണ്ണകോഞ്ചാവ ഝായന്തി, ഖീണമച്ഛേവ പല്ലലേ.

൧൫൬. അചരിത്വാ ബ്രഹ്മചരിയം, അലദ്ധാ യോബ്ബനേ ധനം;
സേന്തി ചാപാതിഖീണാവ, പുരാണാനി അനുത്ഥുനം.

ജരാവഗ്ഗോ ഏകാദസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൨. അത്തവഗ്ഗോ

൧൫൭. അത്താനഞ്ചേ പിയം ജഞ്ഞാ, രക്ഖേയ്യ നം സുരക്ഖിതം;
തിണ്ണം അഞ്ഞതരം യാമം, പടിജഗ്ഗേയ്യ പണ്ഡിതോ.

൧൫൮. അത്താനമേവ പഠമം, പതിരൂപേ നിവേസയേ;
അഥഞ്ഞമനുസാസേയ്യ, ന കിലിസ്സേയ്യ പണ്ഡിതോ.

൧൫൯. അത്താനം ചേ തഥാ കയിരാ, യഥാഞ്ഞമനുസാസതി;
സുദന്തോ വത ദമേഥ, അത്താ ഹി കിര ദുദ്ദമോ.

൧൬൦. അത്താ ഹി അത്തനോ നാഥോ, കോ ഹി നാഥോ പരോ സിയാ;
അത്തനാ ഹി സുദന്തേന, നാഥം ലഭതി ദുല്ലഭം.

൧൬൧. അത്തനാ ഹി കതം പാപം, അത്തജം അത്തസമ്ഭവം;
അഭിമത്ഥതി [അഭിമന്ഥതി (സീ॰ പീ॰)] ദുമ്മേധം, വജിരം വസ്മമയം [വജിരംവ’മ്ഹമയം (സ്യാ॰ ക॰)] മണിം.

൧൬൨. യസ്സ അച്ചന്തദുസ്സീല്യം, മാലുവാ സാലമിവോത്ഥതം;
കരോതി സോ തഥത്താനം, യഥാ നം ഇച്ഛതീ ദിസോ.

൧൬൩. സുകരാനി അസാധൂനി, അത്തനോ അഹിതാനി ച;
യം വേ ഹിതഞ്ച സാധുഞ്ച, തം വേ പരമദുക്കരം.

൧൬൪. യോ സാസനം അരഹതം, അരിയാനം ധമ്മജീവിനം;
പടിക്കോസതി ദുമ്മേധോ, ദിട്ഠിം നിസ്സായ പാപികം;
ഫലാനി കട്ഠകസ്സേവ, അത്തഘാതായ [അത്തഘഞ്ഞായ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] ഫല്ലതി.

൧൬൫. അത്തനാ ഹി [അത്തനാവ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] കതം പാപം, അത്തനാ സംകിലിസ്സതി;
അത്തനാ അകതം പാപം, അത്തനാവ വിസുജ്ഝതി;
സുദ്ധീ അസുദ്ധി പച്ചത്തം, നാഞ്ഞോ അഞ്ഞം [നാഞ്ഞമഞ്ഞോ(സീ॰)] വിസോധയേ.

൧൬൬. അത്തദത്ഥം പരത്ഥേന, ബഹുനാപി ന ഹാപയേ;
അത്തദത്ഥമഭിഞ്ഞായ, സദത്ഥപസുതോ സിയാ.

അത്തവഗ്ഗോ ദ്വാദസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൩. ലോകവഗ്ഗോ

൧൬൭. ഹീനം ധമ്മം ന സേവേയ്യ, പമാദേന ന സംവസേ;
മിച്ഛാദിട്ഠിം ന സേവേയ്യ, ന സിയാ ലോകവഡ്ഢനോ.

൧൬൮. ഉത്തിട്ഠേ നപ്പമജ്ജേയ്യ, ധമ്മം സുചരിതം ചരേ;
ധമ്മചാരീ സുഖം സേതി, അസ്മിം ലോകേ പരമ്ഹി ച.

൧൬൯. ധമ്മം ചരേ സുചരിതം, ന നം ദുച്ചരിതം ചരേ;
ധമ്മചാരീ സുഖം സേതി, അസ്മിം ലോകേ പരമ്ഹി ച.

൧൭൦. യഥാ പുബ്ബുളകം [പുബ്ബുളകം (സീ॰ പീ॰)] പസ്സേ, യഥാ പസ്സേ മരീചികം;
ഏവം ലോകം അവേക്ഖന്തം, മച്ചുരാജാ ന പസ്സതി.

൧൭൧. ഏഥ പസ്സഥിമം ലോകം, ചിത്തം രാജരഥൂപമം;
യത്ഥ ബാലാ വിസീദന്തി, നത്ഥി സങ്ഗോ വിജാനതം.

൧൭൨. യോ ച പുബ്ബേ പമജ്ജിത്വാ, പച്ഛാ സോ നപ്പമജ്ജതി;
സോമം ലോകം പഭാസേതി, അബ്ഭാ മുത്തോവ ചന്ദിമാ.

൧൭൩. യസ്സ പാപം കതം കമ്മം, കുസലേന പിധീയതി [പിതീയതി (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)];
സോമം ലോകം പഭാസേതി, അബ്ഭാ മുത്തോവ ചന്ദിമാ.

൧൭൪. അന്ധഭൂതോ [അന്ധീഭൂതോ (ക॰)] അയം ലോകോ, തനുകേത്ഥ വിപസ്സതി;
സകുണോ ജാലമുത്തോവ, അപ്പോ സഗ്ഗായ ഗച്ഛതി.

൧൭൫. ഹംസാദിച്ചപഥേ യന്തി, ആകാസേ യന്തി ഇദ്ധിയാ;
നീയന്തി ധീരാ ലോകമ്ഹാ, ജേത്വാ മാരം സവാഹിനിം [സവാഹനം (സ്യാ॰ ക॰)].

൧൭൬. ഏകം ധമ്മം അതീതസ്സ, മുസാവാദിസ്സ ജന്തുനോ;
വിതിണ്ണപരലോകസ്സ, നത്ഥി പാപം അകാരിയം.

൧൭൭. ന വേ കദരിയാ ദേവലോകം വജന്തി, ബാലാ ഹവേ നപ്പസംസന്തി ദാനം;
ധീരോ ച ദാനം അനുമോദമാനോ, തേനേവ സോ ഹോതി സുഖീ പരത്ഥ.

൧൭൮. പഥബ്യാ ഏകരജ്ജേന, സഗ്ഗസ്സ ഗമനേന വാ;
സബ്ബലോകാധിപച്ചേന, സോതാപത്തിഫലം വരം.

ലോകവഗ്ഗോ തേരസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൪. ബുദ്ധവഗ്ഗോ

൧൭൯. യസ്സ ജിതം നാവജീയതി, ജിതം യസ്സ [ജിതമസ്സ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰), ജിതം മസ്സ (ക॰)] നോ യാതി കോചി ലോകേ;
തം ബുദ്ധമനന്തഗോചരം, അപദം കേന പദേന നേസ്സഥ.

൧൮൦. യസ്സ ജാലിനീ വിസത്തികാ, തണ്ഹാ നത്ഥി കുഹിഞ്ചി നേതവേ;
തം ബുദ്ധമനന്തഗോചരം, അപദം കേന പദേന നേസ്സഥ.

൧൮൧. യേ ഝാനപസുതാ ധീരാ, നേക്ഖമ്മൂപസമേ രതാ;
ദേവാപി തേസം പിഹയന്തി, സമ്ബുദ്ധാനം സതീമതം.

൧൮൨. കിച്ഛോ മനുസ്സപടിലാഭോ, കിച്ഛം മച്ചാന ജീവിതം;
കിച്ഛം സദ്ധമ്മസ്സവനം, കിച്ഛോ ബുദ്ധാനമുപ്പാദോ.

൧൮൩. സബ്ബപാപസ്സ അകരണം, കുസലസ്സ ഉപസമ്പദാ [കുസലസ്സൂപസമ്പദാ (സ്യാ॰)];
സചിത്തപരിയോദപനം [സചിത്തപരിയോദാപനം (?)], ഏതം ബുദ്ധാന സാസനം.

൧൮൪. ഖന്തീ പരമം തപോ തിതിക്ഖാ, നിബ്ബാനം [നിബ്ബാണം (ക॰ സീ॰ പീ॰)] പരമം വദന്തി ബുദ്ധാ;
ന ഹി പബ്ബജിതോ പരൂപഘാതീ, ന [അയം നകാരോ സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰ പാത്ഥകേസു ന ദിസ്സതി] സമണോ ഹോതി പരം വിഹേഠയന്തോ.

൧൮൫. അനൂപവാദോ അനൂപഘാതോ [അനുപവാദോ അനുപഘാതോ (സ്യാ॰ ക॰)], പാതിമോക്ഖേ ച സംവരോ;
മത്തഞ്ഞുതാ ച ഭത്തസ്മിം, പന്തഞ്ച സയനാസനം;
അധിചിത്തേ ച ആയോഗോ, ഏതം ബുദ്ധാന സാസനം.

൧൮൬. ന കഹാപണവസ്സേന, തിത്തി കാമേസു വിജ്ജതി;
അപ്പസ്സാദാ ദുഖാ കാമാ, ഇതി വിഞ്ഞായ പണ്ഡിതോ.

൧൮൭. അപി ദിബ്ബേസു കാമേസു, രതിം സോ നാധിഗച്ഛതി;
തണ്ഹക്ഖയരതോ ഹോതി, സമ്മാസമ്ബുദ്ധസാവകോ.

൧൮൮. ബഹും വേ സരണം യന്തി, പബ്ബതാനി വനാനി ച;
ആരാമരുക്ഖചേത്യാനി, മനുസ്സാ ഭയതജ്ജിതാ.

൧൮൯. നേതം ഖോ സരണം ഖേമം, നേതം സരണമുത്തമം;
നേതം സരണമാഗമ്മ, സബ്ബദുക്ഖാ പമുച്ചതി.

൧൯൦. യോ ച ബുദ്ധഞ്ച ധമ്മഞ്ച, സങ്ഘഞ്ച സരണം ഗതോ;
ചത്താരി അരിയസച്ചാനി, സമ്മപ്പഞ്ഞായ പസ്സതി.

൧൯൧. ദുക്ഖം ദുക്ഖസമുപ്പാദം, ദുക്ഖസ്സ ച അതിക്കമം;
അരിയം ചട്ഠങ്ഗികം മഗ്ഗം, ദുക്ഖൂപസമഗാമിനം.

൧൯൨. ഏതം ഖോ സരണം ഖേമം, ഏതം സരണമുത്തമം;
ഏതം സരണമാഗമ്മ, സബ്ബദുക്ഖാ പമുച്ചതി.

൧൯൩. ദുല്ലഭോ പുരിസാജഞ്ഞോ, ന സോ സബ്ബത്ഥ ജായതി;
യത്ഥ സോ ജായതി ധീരോ, തം കുലം സുഖമേധതി.

൧൯൪. സുഖോ ബുദ്ധാനമുപ്പാദോ, സുഖാ സദ്ധമ്മദേസനാ;
സുഖാ സങ്ഘസ്സ സാമഗ്ഗീ, സമഗ്ഗാനം തപോ സുഖോ.

൧൯൫. പൂജാരഹേ പൂജയതോ, ബുദ്ധേ യദി വ സാവകേ;
പപഞ്ചസമതിക്കന്തേ, തിണ്ണസോകപരിദ്ദവേ.

൧൯൬. തേ താദിസേ പൂജയതോ, നിബ്ബുതേ അകുതോഭയേ;
ന സക്കാ പുഞ്ഞം സങ്ഖാതും, ഇമേത്തമപി കേനചി.

ബുദ്ധവഗ്ഗോ ചുദ്ദസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൫. സുഖവഗ്ഗോ

൧൯൭. സുസുഖം വത ജീവാമ, വേരിനേസു അവേരിനോ;
വേരിനേസു മനുസ്സേസു, വിഹരാമ അവേരിനോ.

൧൯൮. സുസുഖം വത ജീവാമ, ആതുരേസു അനാതുരാ;
ആതുരേസു മനുസ്സേസു, വിഹരാമ അനാതുരാ.

൧൯൯. സുസുഖം വത ജീവാമ, ഉസ്സുകേസു അനുസ്സുകാ;
ഉസ്സുകേസു മനസ്സേസു, വിഹരാമ അനുസ്സുകാ.

൨൦൦. സുസുഖം വത ജീവാമ, യേസം നോ നത്ഥി കിഞ്ചനം;
പീതിഭക്ഖാ ഭവിസ്സാമ, ദേവാ ആഭസ്സരാ യഥാ.

൨൦൧. ജയം വേരം പസവതി, ദുക്ഖം സേതി പരാജിതോ;
ഉപസന്തോ സുഖം സേതി, ഹിത്വാ ജയപരാജയം.

൨൦൨. നത്ഥി രാഗസമോ അഗ്ഗി, നത്ഥി ദോസസമോ കലി;
നത്ഥി ഖന്ധസമാ [ഖന്ധാദിസാ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰ രൂപസിദ്ധിയാ സമേതി)]
ദുക്ഖാ, നത്ഥി സന്തിപരം സുഖം.

൨൦൩. ജിഘച്ഛാപരമാ രോഗാ, സങ്ഖാരപരമാ [സങ്കാരാ പരമാ (ബഹൂസു)]
ദുഖാ;
ഏതം ഞത്വാ യഥാഭൂതം, നിബ്ബാനം പരമം സുഖം.

൨൦൪. ആരോഗ്യപരമാ ലാഭാ, സന്തുട്ഠിപരമം ധനം;
വിസ്സാസപരമാ ഞാതി [വിസ്സാസപരമോ ഞാതി (ക॰ സീ॰),
വിസ്സാസപരമാ ഞാതീ (സീ॰ അട്ഠ॰), വിസ്സാസാ പരമാ ഞാതി (ക॰)],
നിബ്ബാനം പരമം [നിബ്ബാണപരമം (ക॰ സീ॰)] സുഖം.

൨൦൫. പവിവേകരസം പിത്വാ [പീത്വാ (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)], രസം ഉപസമസ്സ
ച;
നിദ്ദരോ ഹോതി നിപ്പാപോ, ധമ്മപീതിരസം പിവം.

൨൦൬. സാഹു ദസ്സനമരിയാനം, സന്നിവാസോ സദാ സുഖോ;
അദസ്സനേന ബാലാനം, നിച്ചമേവ സുഖീ സിയാ.

൨൦൭. ബാലസങ്ഗതചാരീ [ബാലസങ്ഗതിചാരീ (ക॰)] ഹി, ദീഘമദ്ധാന
സോചതി;
ദുക്ഖോ ബാലേഹി സംവാസോ, അമിത്തേനേവ സബ്ബദാ;
ധീരോ ച സുഖസംവാസോ, ഞാതീനംവ സമാഗമോ.

൨൦൮. തസ്മാ ഹി -
ധീരഞ്ച പഞ്ഞഞ്ച ബഹുസ്സുതഞ്ച, ധോരയ്ഹസീലം വതവന്തമരിയം;
തം താദിസം സപ്പുരിസം സുമേധം, ഭജേഥ നക്ഖത്തപഥംവ ചന്ദിമാ
[തസ്മാ ഹി ധീരം പഞ്ഞഞ്ച, ബഹുസ്സുതഞ്ച ധോരയ്ഹം; സീലം
ധുതവതമരിയം, തം താദിസം സപ്പുരിസം; സുമേധം ഭജേഥ
നക്ഖത്തപഥംവ ചന്ദിമാ; (ക॰)].

സുഖവഗ്ഗോ പന്നരസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൬. പിയവഗ്ഗോ

൨൦൯. അയോഗേ യുഞ്ജമത്താനം, യോഗസ്മിഞ്ച അയോജയം;
അത്ഥം ഹിത്വാ പിയഗ്ഗാഹീ, പിഹേതത്താനുയോഗിനം.

൨൧൦. മാ പിയേഹി സമാഗഞ്ഛി, അപ്പിയേഹി കുദാചനം;
പിയാനം അദസ്സനം ദുക്ഖം, അപ്പിയാനഞ്ച ദസ്സനം.

൨൧൧. തസ്മാ പിയം ന കയിരാഥ, പിയാപായോ ഹി പാപകോ;
ഗന്ഥാ തേസം ന വിജ്ജന്തി, യേസം നത്ഥി പിയാപ്പിയം.

൨൧൨. പിയതോ ജായതീ സോകോ, പിയതോ ജായതീ [ജായതേ (ക॰)] ഭയം;
പിയതോ വിപ്പമുത്തസ്സ, നത്ഥി സോകോ കുതോ ഭയം.

൨൧൩. പേമതോ ജായതീ സോകോ, പേമതോ ജായതീ ഭയം;
പേമതോ വിപ്പമുത്തസ്സ, നത്ഥി സോകോ കുതോ ഭയം.

൨൧൪. രതിയാ ജായതീ സോകോ, രതിയാ ജായതീ ഭയം;
രതിയാ വിപ്പമുത്തസ്സ, നത്ഥി സോകോ കുതോ ഭയം.

൨൧൫. കാമതോ ജായതീ സോകോ, കാമതോ ജായതീ ഭയം;
കാമതോ വിപ്പമുത്തസ്സ, നത്ഥി സോകോ കുതോ ഭയം.

൨൧൬. തണ്ഹായ ജായതീ [ജായതേ (ക॰)] സോകോ, തണ്ഹായ ജായതീ ഭയം;
തണ്ഹായ വിപ്പമുത്തസ്സ, നത്ഥി സോകോ കുതോ ഭയം.

൨൧൭. സീലദസ്സനസമ്പന്നം , ധമ്മട്ഠം സച്ചവേദിനം;
അത്തനോ കമ്മ കുബ്ബാനം, തം ജനോ കുരുതേ പിയം.

൨൧൮. ഛന്ദജാതോ അനക്ഖാതേ, മനസാ ച ഫുടോ സിയാ;
കാമേസു ച അപ്പടിബദ്ധചിത്തോ [അപ്പടിബന്ധചിത്തോ (ക॰)],
ഉദ്ധംസോതോതി വുച്ചതി.

൨൧൯. ചിരപ്പവാസിം പുരിസം, ദൂരതോ സോത്ഥിമാഗതം;
ഞാതിമിത്താ സുഹജ്ജാ ച, അഭിനന്ദന്തി ആഗതം.

൨൨൦. തഥേവ കതപുഞ്ഞമ്പി, അസ്മാ ലോകാ പരം ഗതം;
പുഞ്ഞാനി പടിഗണ്ഹന്തി, പിയം ഞാതീവ ആഗതം.

പിയവഗ്ഗോ സോളസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൭. കോധവഗ്ഗോ

൨൨൧. കോധം ജഹേ വിപ്പജഹേയ്യ മാനം, സംയോജനം സബ്ബമതിക്കമേയ്യ;
തം നാമരൂപസ്മിമസജ്ജമാനം, അകിഞ്ചനം നാനുപതന്തി ദുക്ഖാ.

൨൨൨. യോ വേ ഉപ്പതിതം കോധം, രഥം ഭന്തംവ വാരയേ [ധാരയേ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)];
തമഹം സാരഥിം ബ്രൂമി, രസ്മിഗ്ഗാഹോ ഇതരോ ജനോ.

൨൨൩. അക്കോധേന ജിനേ കോധം, അസാധും സാധുനാ ജിനേ;
ജിനേ കദരിയം ദാനേന, സച്ചേനാലികവാദിനം.

൨൨൪. സച്ചം ഭണേ ന കുജ്ഝേയ്യ, ദജ്ജാ അപ്പമ്പി [ദജ്ജാ’പ്പസ്മിമ്പി (സീ॰ പീ॰), ദജ്ജാ അപ്പസ്മി (സ്യാ॰ ക॰)] യാചിതോ;
ഏതേഹി തീഹി ഠാനേഹി, ഗച്ഛേ ദേവാന സന്തികേ.

൨൨൫. അഹിംസകാ യേ മുനയോ [അഹിംസകായാ മുനയോ (ക॰)], നിച്ചം കായേന സംവുതാ;
തേ യന്തി അച്ചുതം ഠാനം, യത്ഥ ഗന്ത്വാ ന സോചരേ.

൨൨൬. സദാ ജാഗരമാനാനം, അഹോരത്താനുസിക്ഖിനം;
നിബ്ബാനം അധിമുത്താനം, അത്ഥം ഗച്ഛന്തി ആസവാ.

൨൨൭. പോരാണമേതം അതുല, നേതം അജ്ജതനാമിവ;
നിന്ദന്തി തുണ്ഹിമാസീനം, നിന്ദന്തി ബഹുഭാണിനം;
മിതഭാണിമ്പി നിന്ദന്തി, നത്ഥി ലോകേ അനിന്ദിതോ.

൨൨൮. ന ചാഹു ന ച ഭവിസ്സതി, ന ചേതരഹി വിജ്ജതി;
ഏകന്തം നിന്ദിതോ പോസോ, ഏകന്തം വാ പസംസിതോ.

൨൨൯. യം ചേ വിഞ്ഞൂ പസംസന്തി, അനുവിച്ച സുവേ സുവേ;
അച്ഛിദ്ദവുത്തിം [അച്ഛിന്നവുത്തിം (ക॰)] മേധാവിം, പഞ്ഞാസീലസമാഹിതം.

൨൩൦. നിക്ഖം [നേക്ഖം (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] ജമ്ബോനദസ്സേവ, കോ തം നിന്ദിതുമരഹതി;
ദേവാപി നം പസംസന്തി, ബ്രഹ്മുനാപി പസംസിതോ.

൨൩൧. കായപ്പകോപം രക്ഖേയ്യ, കായേന സംവുതോ സിയാ;
കായദുച്ചരിതം ഹിത്വാ, കായേന സുചരിതം ചരേ.

൨൩൨. വചീപകോപം രക്ഖേയ്യ, വാചായ സംവുതോ സിയാ;
വചീദുച്ചരിതം ഹിത്വാ, വാചായ സുചരിതം ചരേ.

൨൩൩. മനോപകോപം രക്ഖേയ്യ, മനസാ സംവുതോ സിയാ;
മനോദുച്ചരിതം ഹിത്വാ, മനസാ സുചരിതം ചരേ.

൨൩൪. കായേന സംവുതാ ധീരാ, അഥോ വാചായ സംവുതാ;
മനസാ സംവുതാ ധീരാ, തേ വേ സുപരിസംവുതാ.

കോധവഗ്ഗോ സത്തരസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൮. മലവഗ്ഗോ

൨൩൫. പണ്ഡുപലാസോവ ദാനിസി, യമപുരിസാപി ച തേ [തം (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)] ഉപട്ഠിതാ;
ഉയ്യോഗമുഖേ ച തിട്ഠസി, പാഥേയ്യമ്പി ച തേ ന വിജ്ജതി.

൨൩൬.

സോ കരോഹി ദീപമത്തനോ, ഖിപ്പം വായമ പണ്ഡിതോ ഭവ;
നിദ്ധന്തമലോ അനങ്ഗണോ, ദിബ്ബം അരിയഭൂമിം ഉപേഹിസി [ദിബ്ബം അരിയഭൂമിമേഹിസി (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰), ദിബ്ബമരിയഭൂമിം ഉപേഹിസി (?)].

൨൩൭. ഉപനീതവയോ ച ദാനിസി, സമ്പയാതോസി യമസ്സ സന്തികേ;
വാസോ [വാസോപി ച (ബഹൂസു)] തേ നത്ഥി അന്തരാ, പാഥേയ്യമ്പി ച തേ ന വിജ്ജതി.

൨൩൮. സോ കരോഹി ദീപമത്തനോ, ഖിപ്പം വായമ പണ്ഡിതോ ഭവ;
നിദ്ധന്തമലോ അനങ്ഗണോ, ന പുനം ജാതിജരം [ന പുന ജാതിജരം (സീ॰ സ്യാ॰), ന പുന ജാതിജ്ജരം (ക॰)] ഉപേഹിസി.

൨൩൯. അനുപുബ്ബേന മേധാവീ, ഥോകം ഥോകം ഖണേ ഖണേ;
കമ്മാരോ രജതസ്സേവ, നിദ്ധമേ മലമത്തനോ.

൨൪൦. അയസാവ മലം സമുട്ഠിതം [സമുട്ഠായ (ക॰)], തതുട്ഠായ [തദുട്ഠായ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] തമേവ ഖാദതി;
ഏവം അതിധോനചാരിനം, സാനി കമ്മാനി [സകകമ്മാനി (സീ॰ പീ॰)] നയന്തി ദുഗ്ഗതിം.

൨൪൧. അസജ്ഝായമലാ മന്താ, അനുട്ഠാനമലാ ഘരാ;
മലം വണ്ണസ്സ കോസജ്ജം, പമാദോ രക്ഖതോ മലം.

൨൪൨. മലിത്ഥിയാ ദുച്ചരിതം, മച്ഛേരം ദദതോ മലം;
മലാ വേ പാപകാ ധമ്മാ, അസ്മിം ലോകേ പരമ്ഹി ച.

൨൪൩. തതോ മലാ മലതരം, അവിജ്ജാ പരമം മലം;
ഏതം മലം പഹന്ത്വാന, നിമ്മലാ ഹോഥ ഭിക്ഖവോ.

൨൪൪. സുജീവം അഹിരികേന, കാകസൂരേന ധംസിനാ;
പക്ഖന്ദിനാ പഗബ്ഭേന, സംകിലിട്ഠേന ജീവിതം.

൨൪൫. ഹിരീമതാ ച ദുജ്ജീവം, നിച്ചം സുചിഗവേസിനാ;
അലീനേനാപ്പഗബ്ഭേന, സുദ്ധാജീവേന പസ്സതാ.

൨൪൬. യോ പാണമതിപാതേതി, മുസാവാദഞ്ച ഭാസതി;
ലോകേ അദിന്നമാദിയതി, പരദാരഞ്ച ഗച്ഛതി.

൨൪൭. സുരാമേരയപാനഞ്ച, യോ നരോ അനുയുഞ്ജതി;
ഇധേവമേസോ ലോകസ്മിം, മൂലം ഖണതി അത്തനോ.

൨൪൮. ഏവം ഭോ പുരിസ ജാനാഹി, പാപധമ്മാ അസഞ്ഞതാ;
മാ തം ലോഭോ അധമ്മോ ച, ചിരം ദുക്ഖായ രന്ധയും.

൨൪൯. ദദാതി വേ യഥാസദ്ധം, യഥാപസാദനം [യത്ഥ പസാദനം (കത്ഥചി)] ജനോ;
തത്ഥ യോ മങ്കു ഭവതി [തത്ഥ ചേ മംകു യോ ഹോതി (സീ॰), തത്ഥ യോ മങ്കുതോ ഹോതി (സ്യാ॰)], പരേസം പാനഭോജനേ;
ന സോ ദിവാ വാ രത്തിം വാ, സമാധിമധിഗച്ഛതി.

൨൫൦. യസ്സ ചേതം സമുച്ഛിന്നം, മൂലഘച്ചം [മൂലഘച്ഛം (ക॰)] സമൂഹതം;
സ വേ ദിവാ വാ രത്തിം വാ, സമാധിമധിഗച്ഛതി.

൨൫൧. നത്ഥി രാഗസമോ അഗ്ഗി, നത്ഥി ദോസസമോ ഗഹോ;
നത്ഥി മോഹസമം ജാലം, നത്ഥി തണ്ഹാസമാ നദീ.

൨൫൨. സുദസ്സം വജ്ജമഞ്ഞേസം, അത്തനോ പന ദുദ്ദസം;
പരേസം ഹി സോ വജ്ജാനി, ഓപുനാതി [ഓഫുനാതി (ക॰)] യഥാ ഭുസം;
അത്തനോ പന ഛാദേതി, കലിംവ കിതവാ സഠോ.

൨൫൩. പരവജ്ജാനുപസ്സിസ്സ , നിച്ചം ഉജ്ഝാനസഞ്ഞിനോ;
ആസവാ തസ്സ വഡ്ഢന്തി, ആരാ സോ ആസവക്ഖയാ.

൨൫൪. ആകാസേവ പദം നത്ഥി, സമണോ നത്ഥി ബാഹിരേ;
പപഞ്ചാഭിരതാ പജാ, നിപ്പപഞ്ചാ തഥാഗതാ.

൨൫൫. ആകാസേവ പദം നത്ഥി, സമണോ നത്ഥി ബാഹിരേ;
സങ്ഖാരാ സസ്സതാ നത്ഥി, നത്ഥി ബുദ്ധാനമിഞ്ജിതം.

മലവഗ്ഗോ അട്ഠാരസമോ നിട്ഠിതോ.

൧൯. ധമ്മട്ഠവഗ്ഗോ

൨൫൬. ന തേന ഹോതി ധമ്മട്ഠോ, യേനത്ഥം സാഹസാ [സഹസാ (സീ॰ സ്യാ॰ ക॰)] നയേ;
യോ ച അത്ഥം അനത്ഥഞ്ച, ഉഭോ നിച്ഛേയ്യ പണ്ഡിതോ.

൨൫൭. അസാഹസേന ധമ്മേന, സമേന നയതീ പരേ;
ധമ്മസ്സ ഗുത്തോ മേധാവീ, ''ധമ്മട്ഠോ''തി പവുച്ചതി.

൨൫൮. ന തേന പണ്ഡിതോ ഹോതി, യാവതാ ബഹു ഭാസതി;
ഖേമീ അവേരീ അഭയോ, ''പണ്ഡിതോ''തി പവുച്ചതി.

൨൫൯. ന താവതാ ധമ്മധരോ, യാവതാ ബഹു ഭാസതി;
യോ ച അപ്പമ്പി സുത്വാന, ധമ്മം കായേന പസ്സതി;
സ വേ ധമ്മധരോ ഹോതി, യോ ധമ്മം നപ്പമജ്ജതി.

൨൬൦. ന തേന ഥേരോ സോ ഹോതി [ഥേരോ ഹോതി (സീ॰ സ്യാ॰)], യേനസ്സ പലിതം സിരോ;
പരിപക്കോ വയോ തസ്സ, ''മോഘജിണ്ണോ''തി വുച്ചതി.

൨൬൧. യമ്ഹി സച്ചഞ്ച ധമ്മോ ച, അഹിംസാ സംയമോ ദമോ;
സ വേ വന്തമലോ ധീരോ, ''ഥേരോ'' ഇതി [സോ ഥേരോതി (സ്യാ॰ ക॰)] പവുച്ചതി.

൨൬൨. ന വാക്കരണമത്തേന, വണ്ണപോക്ഖരതായ വാ;
സാധുരൂപോ നരോ ഹോതി, ഇസ്സുകീ മച്ഛരീ സഠോ.

൨൬൩. യസ്സ ചേതം സമുച്ഛിന്നം, മൂലഘച്ചം സമൂഹതം;
സ വന്തദോസോ മേധാവീ, ''സാധുരൂപോ''തി വുച്ചതി.

൨൬൪. ന മുണ്ഡകേന സമണോ, അബ്ബതോ അലികം ഭണം;
ഇച്ഛാലോഭസമാപന്നോ, സമണോ കിം ഭവിസ്സതി.

൨൬൫. യോ ച സമേതി പാപാനി, അണും ഥൂലാനി സബ്ബസോ;
സമിതത്താ ഹി പാപാനം, ''സമണോ''തി പവുച്ചതി.

൨൬൬. ന തേന ഭിക്ഖു സോ ഹോതി, യാവതാ ഭിക്ഖതേ പരേ;
വിസ്സം ധമ്മം സമാദായ, ഭിക്ഖു ഹോതി ന താവതാ.

൨൬൭. യോധ പുഞ്ഞഞ്ച പാപഞ്ച, ബാഹേത്വാ ബ്രഹ്മചരിയവാ [ബ്രഹ്മചരിയം (ക॰)];
സങ്ഖായ ലോകേ ചരതി, സ വേ ''ഭിക്ഖൂ''തി വുച്ചതി.

൨൬൮. ന മോനേന മുനീ ഹോതി, മൂള്ഹരൂപോ അവിദ്ദസു;
യോ ച തുലംവ പഗ്ഗയ്ഹ, വരമാദായ പണ്ഡിതോ.

൨൬൯. പാപാനി പരിവജ്ജേതി, സ മുനീ തേന സോ മുനി;
യോ മുനാതി ഉഭോ ലോകേ, ''മുനി'' തേന പവുച്ചതി.

൨൭൦. ന തേന അരിയോ ഹോതി, യേന പാണാനി ഹിംസതി;

അഹിംസാ സബ്ബപാണാനം, ‘‘അരിയോ’’തി പവുച്ചതി.

൨൭൧. സീലബ്ബതമത്തേന, ബാഹുസച്ചേന വാ പന;
അഥ വാ സമാധിലാഭേന, വിവിത്തസയനേന വാ.

൨൭൨. ഫുസാമി നേക്ഖമ്മസുഖം, അപുഥുജ്ജനസേവിതം;
ഭിക്ഖു വിസ്സാസമാപാദി, അപ്പത്തോ ആസവക്ഖയം.

ധമ്മട്ഠവഗ്ഗോ ഏകൂനവീസതിമോ നിട്ഠിതോ.

൨൦. മഗ്ഗവഗ്ഗോ

൨൭൩. മഗ്ഗാനട്ഠങ്ഗികോ സേട്ഠോ, സച്ചാനം ചതുരോ പദാ;
വിരാഗോ സേട്ഠോ ധമ്മാനം, ദ്വിപദാനഞ്ച ചക്ഖുമാ.

൨൭൪. ഏസേവ [ഏസോവ (സീ॰ പീ॰)] മഗ്ഗോ നത്ഥഞ്ഞോ, ദസ്സനസ്സ വിസുദ്ധിയാ;
ഏതഞ്ഹി തുമ്ഹേ പടിപജ്ജഥ, മാരസ്സേതം പമോഹനം.

൨൭൫. ഏതഞ്ഹി തുമ്ഹേ പടിപന്നാ, ദുക്ഖസ്സന്തം കരിസ്സഥ;
അക്ഖാതോ വോ [അക്ഖാതോ വേ (സീ॰ പീ॰)] മയാ മഗ്ഗോ, അഞ്ഞായ സല്ലകന്തനം [സല്ലസന്ഥനം (സീ॰ പീ॰), സല്ലസത്ഥനം (സ്യാ॰)].

൨൭൬. തുമ്ഹേഹി കിച്ചമാതപ്പം, അക്ഖാതാരോ തഥാഗതാ;
പടിപന്നാ പമോക്ഖന്തി, ഝായിനോ മാരബന്ധനാ.

൨൭൭. ''സബ്ബേ സങ്ഖാരാ അനിച്ചാ''തി, യദാ പഞ്ഞായ പസ്സതി;
അഥ നിബ്ബിന്ദതി ദുക്ഖേ, ഏസ മഗ്ഗോ വിസുദ്ധിയാ.

൨൭൮. ''സബ്ബേ സങ്ഖാരാ ദുക്ഖാ''തി, യദാ പഞ്ഞായ പസ്സതി;
അഥ നിബ്ബിന്ദതി ദുക്ഖേ, ഏസ മഗ്ഗോ വിസുദ്ധിയാ.

൨൭൯. ''സബ്ബേ ധമ്മാ അനത്താ''തി, യദാ പഞ്ഞായ പസ്സതി;
അഥ നിബ്ബിന്ദതി ദുക്ഖേ, ഏസ മഗ്ഗോ വിസുദ്ധിയാ.

൨൮൦. ഉട്ഠാനകാലമ്ഹി അനുട്ഠഹാനോ, യുവാ ബലീ ആലസിയം ഉപേതോ;
സംസന്നസങ്കപ്പമനോ [അസമ്പന്നസങ്കപ്പമനോ (ക॰)] കുസീതോ, പഞ്ഞായ മഗ്ഗം അലസോ ന വിന്ദതി.

൨൮൧. വാചാനുരക്ഖീ മനസാ സുസംവുതോ, കായേന ച നാകുസലം കയിരാ [അകുസലം ന കയിരാ (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)];
ഏതേ തയോ കമ്മപഥേ വിസോധയേ, ആരാധയേ മഗ്ഗമിസിപ്പവേദിതം.

൨൮൨. യോഗാ വേ ജായതീ [ജായതേ (കത്ഥചി)] ഭൂരി, അയോഗാ ഭൂരിസങ്ഖയോ;
ഏതം ദ്വേധാപഥം ഞത്വാ, ഭവായ വിഭവായ ച;
തഥാത്താനം നിവേസേയ്യ, യഥാ ഭൂരി പവഡ്ഢതി.

൨൮൩. വനം ഛിന്ദഥ മാ രുക്ഖം, വനതോ ജായതേ ഭയം;
ഛേത്വാ വനഞ്ച വനഥഞ്ച, നിബ്ബനാ ഹോഥ ഭിക്ഖവോ.

൨൮൪. യാവ ഹി വനഥോ ന ഛിജ്ജതി, അണുമത്തോപി നരസ്സ നാരിസു;
പടിബദ്ധമനോവ [പടിബന്ധമനോവ (ക॰)] താവ സോ, വച്ഛോ ഖീരപകോവ [ഖീരപാനോവ (പീ॰)] മാതരി.

൨൮൫. ഉച്ഛിന്ദ സിനേഹമത്തനോ കുമുദം സാരദികംവ [പാണിനാ];
സന്തിമഗ്ഗമേവ ബ്രൂഹയ, നിബ്ബാനം സുഗതേന ദേസിതം.

൨൮൬. ഇധ വസ്സം വസിസ്സാമി, ഇധ ഹേമന്തഗിമ്ഹിസു;
ഇതി ബാലോ വിചിന്തേതി, അന്തരായം ന ബുജ്ഝതി.

൨൮൭. പുത്തപസുസമ്മത്തം, ബ്യാസത്തമനസം നരം;
സുത്തം ഗാമം മഹോഘോവ, മച്ചു ആദായ ഗച്ഛതി.

൨൮൮. സന്തി പുത്താ താണായ, ന പിതാ നാപി ബന്ധവാ;
അന്തകേനാധിപന്നസ്സ, നത്ഥി ഞാതീസു താണതാ.

൨൮൯. ഏതമത്ഥവസം ഞത്വാ, പണ്ഡിതോ സീലസംവുതോ;
നിബ്ബാനഗമനം മഗ്ഗം, ഖിപ്പമേവ വിസോധയേ.

മഗ്ഗവഗ്ഗോ വീസതിമോ നിട്ഠിതോ.

൨൧. പകിണ്ണകവഗ്ഗോ

൨൯൦. മത്താസുഖപരിച്ചാഗാ , പസ്സേ ചേ വിപുലം സുഖം;
ചജേ മത്താസുഖം ധീരോ, സമ്പസ്സം വിപുലം സുഖം.

൨൯൧. പരദുക്ഖൂപധാനേന, അത്തനോ [യോ അത്തനോ (സ്യാ॰ പീ॰ ക॰)] സുഖമിച്ഛതി;
വേരസംസഗ്ഗസംസട്ഠോ, വേരാ സോ ന പരിമുച്ചതി.

൨൯൨. യഞ്ഹി കിച്ചം അപവിദ്ധം [തദപവിദ്ധം (സീ॰ സ്യാ॰)], അകിച്ചം പന കയിരതി;
ഉന്നളാനം പമത്താനം, തേസം വഡ്ഢന്തി ആസവാ.

൨൯൩. യേസഞ്ച സുസമാരദ്ധാ, നിച്ചം കായഗതാ സതി;
അകിച്ചം തേ ന സേവന്തി, കിച്ചേ സാതച്ചകാരിനോ;
സതാനം സമ്പജാനാനം, അത്ഥം ഗച്ഛന്തി ആസവാ.

൨൯൪. മാതരം പിതരം ഹന്ത്വാ, രാജാനോ ദ്വേ ച ഖത്തിയേ;
രട്ഠം സാനുചരം ഹന്ത്വാ, അനീഘോ യാതി ബ്രാഹ്മണോ.

൨൯൫. മാതരം പിതരം ഹന്ത്വാ, രാജാനോ ദ്വേ ച സോത്ഥിയേ;
വേയഗ്ഘപഞ്ചമം ഹന്ത്വാ, അനീഘോ യാതി ബ്രാഹ്മണോ.

൨൯൬. സുപ്പബുദ്ധം പബുജ്ഝന്തി, സദാ ഗോതമസാവകാ;
യേസം ദിവാ ച രത്തോ ച, നിച്ചം ബുദ്ധഗതാ സതി.

൨൯൭. സുപ്പബുദ്ധം പബുജ്ഝന്തി, സദാ ഗോതമസാവകാ;
യേസം ദിവാ ച രത്തോ ച, നിച്ചം ധമ്മഗതാ സതി.

൨൯൮. സുപ്പബുദ്ധം പബുജ്ഝന്തി, സദാ ഗോതമസാവകാ;
യേസം ദിവാ ച രത്തോ ച, നിച്ചം സങ്ഘഗതാ സതി.

൨൯൯. സുപ്പബുദ്ധം പബുജ്ഝന്തി, സദാ ഗോതമസാവകാ;
യേസം ദിവാ ച രത്തോ ച, നിച്ചം കായഗതാ സതി.

൩൦൦. സുപ്പബുദ്ധം പബുജ്ഝന്തി, സദാ ഗോതമസാവകാ;
യേസം ദിവാ ച രത്തോ ച, അഹിംസായ രതോ മനോ.

൩൦൧. സുപ്പബുദ്ധം പബുജ്ഝന്തി, സദാ ഗോതമസാവകാ;
യേസം ദിവാ ച രത്തോ ച, ഭാവനായ രതോ മനോ.

൩൦൨. ദുപ്പബ്ബജ്ജം ദുരഭിരമം, ദുരാവാസാ ഘരാ ദുഖാ;
ദുക്ഖോസമാനസംവാസോ, ദുക്ഖാനുപതിതദ്ധഗൂ;
തസ്മാ ന ചദ്ധഗൂ സിയാ, ന ച [തസ്മാ ന ചദ്ധഗൂ ന ച (ക॰)]
ദുക്ഖാനുപതിതോ സിയാ [ദുക്ഖാനുപാതിതോ (?)].

൩൦൩. സദ്ധോ സീലേന സമ്പന്നോ, യസോഭോഗസമപ്പിതോ;
യം യം പദേസം ഭജതി, തത്ഥ തത്ഥേവ പൂജിതോ.

൩൦൪. ദൂരേ സന്തോ പകാസേന്തി, ഹിമവന്തോവ പബ്ബതോ;

അസന്തേത്ഥ ന ദിസ്സന്തി, രത്തിം ഖിത്താ യഥാ സരാ.

൩൦൫. ഏകാസനം ഏകസേയ്യം, ഏകോ ചരമതന്ദിതോ;
ഏകോ ദമയമത്താനം, വനന്തേ രമിതോ സിയാ.

പകിണ്ണകവഗ്ഗോ ഏകവീസതിമോ നിട്ഠിതോ.

൨൨. നിരയവഗ്ഗോ

൩൦൬. അഭൂതവാദീ നിരയം ഉപേതി, യോ വാപി [യോ ചാപി (സീ॰ പീ॰ ക॰)]
കത്വാ ന കരോമി ചാഹ [ന കരോമീതി ചാഹ (സ്യാ॰)];
ഉഭോപി തേ പേച്ച സമാ ഭവന്തി, നിഹീനകമ്മാ മനുജാ പരത്ഥ.

൩൦൭. കാസാവകണ്ഠാ ബഹവോ, പാപധമ്മാ അസഞ്ഞതാ;
പാപാ പാപേഹി കമ്മേഹി, നിരയം തേ ഉപപജ്ജരേ.

൩൦൮. സേയ്യോ അയോഗുളോ ഭുത്തോ, തത്തോ അഗ്ഗിസിഖൂപമോ;
യഞ്ചേ ഭുഞ്ജേയ്യ ദുസ്സീലോ, രട്ഠപിണ്ഡമസഞ്ഞതോ.

൩൦൯. ചത്താരി ഠാനാനി നരോ പമത്തോ, ആപജ്ജതി പരദാരൂപസേവീ;
അപുഞ്ഞലാഭം ന നികാമസേയ്യം, നിന്ദം തതീയം നിരയം ചതുത്ഥം.

൩൧൦. അപുഞ്ഞലാഭോ ച ഗതീ ച പാപികാ, ഭീതസ്സ ഭീതായ രതീ ച
ഥോകികാ;
രാജാ ച ദണ്ഡം ഗരുകം പണേതി, തസ്മാ നരോ പരദാരം ന സേവേ.

൩൧൧. കുസോ യഥാ ദുഗ്ഗഹിതോ, ഹത്ഥമേവാനുകന്തതി;
സാമഞ്ഞം ദുപ്പരാമട്ഠം, നിരയായുപകഡ്ഢതി.

൩൧൨. യംകിഞ്ചി സിഥിലം കമ്മം, സംകിലിട്ഠഞ്ച യം വതം;
സങ്കസ്സരം ബ്രഹ്മചരിയം, ന തം ഹോതി മഹപ്ഫലം.

൩൧൩. കയിരാ ചേ കയിരാഥേനം [കയിരാ നം (ക॰)], ദള്ഹമേനം പരക്കമേ;
സിഥിലോ ഹി പരിബ്ബാജോ, ഭിയ്യോ ആകിരതേ രജം.

൩൧൪. അകതം ദുക്കടം സേയ്യോ, പച്ഛാ തപ്പതി ദുക്കടം;
കതഞ്ച സുകതം സേയ്യോ, യം കത്വാ നാനുതപ്പതി.

൩൧൫. നഗരം യഥാ പച്ചന്തം, ഗുത്തം സന്തരബാഹിരം;
ഏവം ഗോപേഥ അത്താനം, ഖണോ വോ [ഖണോ വേ (സീ॰ പീ॰ ക॰)]
മാ ഉപച്ചഗാ;
ഖണാതീതാ ഹി സോചന്തി, നിരയമ്ഹി സമപ്പിതാ.

൩൧൬. അലജ്ജിതായേ ലജ്ജന്തി, ലജ്ജിതായേ ന ലജ്ജരേ;
മിച്ഛാദിട്ഠിസമാദാനാ, സത്താ ഗച്ഛന്തി ദുഗ്ഗതിം.

൩൧൭. അഭയേ ഭയദസ്സിനോ, ഭയേ ചാഭയദസ്സിനോ;
മിച്ഛാദിട്ഠിസമാദാനാ, സത്താ ഗച്ഛന്തി ദുഗ്ഗതിം.

൩൧൮. അവജ്ജേ വജ്ജമതിനോ, വജ്ജേ ചാവജ്ജദസ്സിനോ;
മിച്ഛാദിട്ഠിസമാദാനാ, സത്താ ഗച്ഛന്തി ദുഗ്ഗതിം.

൩൧൯. വജ്ജഞ്ച വജ്ജതോ ഞത്വാ, അവജ്ജഞ്ച അവജ്ജതോ;
സമ്മാദിട്ഠിസമാദാനാ, സത്താ ഗച്ഛന്തി സുഗ്ഗതിം.

നിരയവഗ്ഗോ ദ്വാവീസതിമോ നിട്ഠിതോ.

൨൩. നാഗവഗ്ഗോ

൩൨൦. അഹം നാഗോവ സങ്ഗാമേ, ചാപതോ പതിതം സരം;
അതിവാക്യം തിതിക്ഖിസ്സം, ദുസ്സീലോ ഹി ബഹുജ്ജനോ.

൩൨൧. ദന്തം നയന്തി സമിതിം, ദന്തം രാജാഭിരൂഹതി;
ദന്തോ സേട്ഠോ മനുസ്സേസു, യോതിവാക്യം തിതിക്ഖതി.

൩൨൨. വരമസ്സതരാ ദന്താ, ആജാനീയാ ച [ആജാനീയാവ (സ്യാ॰)] സിന്ധവാ;
കുഞ്ജരാ ച [കുഞ്ജരാവ (സ്യാ॰)] മഹാനാഗാ, അത്തദന്തോ തതോ വരം.

൩൨൩. ന ഹി ഏതേഹി യാനേഹി, ഗച്ഛേയ്യ അഗതം ദിസം;
യഥാത്തനാ സുദന്തേന, ദന്തോ ദന്തേന ഗച്ഛതി.

൩൨൪. ധനപാലോ [ധനപാലകോ (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)] നാമ കുഞ്ജരോ,
കടുകഭേദനോ [കടുകപ്പഭേദനോ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] ദുന്നിവാരയോ;
ബദ്ധോ കബളം ന ഭുഞ്ജതി, സുമരതി [സുസരതി (ക॰)] നാഗവനസ്സ കുഞ്ജരോ.

൩൨൫. മിദ്ധീ യദാ ഹോതി മഹഗ്ഘസോ ച, നിദ്ദായിതാ സമ്പരിവത്തസായീ;
മഹാവരാഹോവ നിവാപപുട്ഠോ, പുനപ്പുനം ഗബ്ഭമുപേതി മന്ദോ.

൩൨൬. ഇദം പുരേ ചിത്തമചാരി ചാരികം, യേനിച്ഛകം യത്ഥകാമം യഥാസുഖം;
തദജ്ജഹം നിഗ്ഗഹേസ്സാമി യോനിസോ, ഹത്ഥിപ്പഭിന്നം വിയ അങ്കുസഗ്ഗഹോ.

൩൨൭. അപ്പമാദരതാ ഹോഥ, സചിത്തമനുരക്ഖഥ;
ദുഗ്ഗാ ഉദ്ധരഥത്താനം, പങ്കേ സന്നോവ [സത്തോവ (സീ॰ പീ॰)] കുഞ്ജരോ.

൩൨൮. സചേ ലഭേഥ നിപകം സഹായം, സദ്ധിം ചരം സാധുവിഹാരിധീരം;
അഭിഭുയ്യ സബ്ബാനി പരിസ്സയാനി, ചരേയ്യ തേനത്തമനോ സതീമാ.

൩൨൯. നോ ചേ ലഭേഥ നിപകം സഹായം, സദ്ധിം ചരം സാധുവിഹാരിധീരം;
രാജാവ രട്ഠം വിജിതം പഹായ, ഏകോ ചരേ മാതങ്ഗരഞ്ഞേവ നാഗോ.

൩൩൦. ഏകസ്സ ചരിതം സേയ്യോ, നത്ഥി ബാലേ സഹായതാ;
ഏകോ ചരേ ന ച പാപാനി കയിരാ, അപ്പോസ്സുക്കോ മാതങ്ഗരഞ്ഞേവ നാഗോ.

൩൩൧. അത്ഥമ്ഹി ജാതമ്ഹി സുഖാ സഹായാ, തുട്ഠീ സുഖാ യാ ഇതരീതരേന;
പുഞ്ഞം സുഖം ജീവിതസങ്ഖയമ്ഹി, സബ്ബസ്സ ദുക്ഖസ്സ സുഖം പഹാനം.

൩൩൨. സുഖാ മത്തേയ്യതാ ലോകേ, അഥോ പേത്തേയ്യതാ സുഖാ;

സുഖാ സാമഞ്ഞതാ ലോകേ, അഥോ ബ്രഹ്മഞ്ഞതാ സുഖാ.

൩൩൩. സുഖം യാവ ജരാ സീലം, സുഖാ സദ്ധാ പതിട്ഠിതാ;
സുഖോ പഞ്ഞായ പടിലാഭോ, പാപാനം അകരണം സുഖം.

നാഗവഗ്ഗോ തേവീസതിമോ നിട്ഠിതോ.

൨൪. തണ്ഹാവഗ്ഗോ

൩൩൪. മനുജസ്സ പമത്തചാരിനോ, തണ്ഹാ വഡ്ഢതി മാലുവാ വിയ;
സോ പ്ലവതീ [പ്ലവതി (സീ॰ പീ॰), പലവേതീ (ക॰), ഉപ്ലവതി (?)] ഹുരാ ഹുരം, ഫലമിച്ഛംവ വനസ്മി വാനരോ.

൩൩൫. യം ഏസാ സഹതേ ജമ്മീ, തണ്ഹാ ലോകേ വിസത്തികാ;
സോകാ തസ്സ പവഡ്ഢന്തി, അഭിവട്ഠംവ [അഭിവഡ്ഢംവ (സ്യാ॰), അഭിവട്ടംവ (പീ॰), അഭിവുഡ്ഢംവ (ക॰)] ബീരണം.

൩൩൬. യോ ചേതം സഹതേ ജമ്മിം, തണ്ഹം ലോകേ ദുരച്ചയം;
സോകാ തമ്ഹാ പപതന്തി, ഉദബിന്ദുവ പോക്ഖരാ.

൩൩൭. തം വോ വദാമി ഭദ്ദം വോ, യാവന്തേത്ഥ സമാഗതാ;
തണ്ഹായ മൂലം ഖണഥ, ഉസീരത്ഥോവ ബീരണം;
മാ വോ നളംവ സോതോവ, മാരോ ഭഞ്ജി പുനപ്പുനം.

൩൩൮. യഥാപി മൂലേ അനുപദ്ദവേ ദള്ഹേ, ഛിന്നോപി രുക്ഖോ പുനരേവ രൂഹതി;
ഏവമ്പി തണ്ഹാനുസയേ അനൂഹതേ, നിബ്ബത്തതീ ദുക്ഖമിദം പുനപ്പുനം.

൩൩൯. യസ്സ ഛത്തിംസതി സോതാ, മനാപസവനാ ഭുസാ;
മാഹാ [വാഹാ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)] വഹന്തി ദുദ്ദിട്ഠിം, സങ്കപ്പാ രാഗനിസ്സിതാ.

൩൪൦. സവന്തി സബ്ബധി സോതാ, ലതാ ഉപ്പജ്ജ [ഉബ്ഭിജ്ജ (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)] തിട്ഠതി;
തഞ്ച ദിസ്വാ ലതം ജാതം, മൂലം പഞ്ഞായ ഛിന്ദഥ.

൩൪൧. സരിതാനി സിനേഹിതാനി ച, സോമനസ്സാനി ഭവന്തി ജന്തുനോ;
തേ സാതസിതാ സുഖേസിനോ, തേ വേ ജാതിജരൂപഗാ നരാ.

൩൪൨. തസിണായ പുരക്ഖതാ പജാ, പരിസപ്പന്തി സസോവ ബന്ധിതോ [ബാധിതോ (ബഹൂസു)];
സംയോജനസങ്ഗസത്തകാ, ദുക്ഖമുപേന്തി പുനപ്പുനം ചിരായ.

൩൪൩. തസിണായ പുരക്ഖതാ പജാ, പരിസപ്പന്തി സസോവ ബന്ധിതോ;
തസ്മാ തസിണം വിനോദയേ, ആകങ്ഖന്ത [ഭിക്ഖൂ ആകങ്ഖീ (സീ॰), ഭിക്ഖു ആകങ്ഖം (സ്യാ॰)] വിരാഗമത്തനോ.

൩൪൪. യോ നിബ്ബനഥോ വനാധിമുത്തോ, വനമുത്തോ വനമേവ ധാവതി;
തം പുഗ്ഗലമേഥ പസ്സഥ, മുത്തോ ബന്ധനമേവ ധാവതി.

൩൪൫. ന തം ദള്ഹം ബന്ധനമാഹു ധീരാ, യദായസം ദാരുജപബ്ബജഞ്ച [ദാരൂജം ബബ്ബജഞ്ച (സീ॰ പീ॰)];
സാരത്തരത്താ മണികുണ്ഡലേസു, പുത്തേസു ദാരേസു ച യാ അപേക്ഖാ.

൩൪൬. ഏതം ദള്ഹം ബന്ധനമാഹു ധീരാ, ഓഹാരിനം സിഥിലം ദുപ്പമുഞ്ചം;
ഏതമ്പി ഛേത്വാന പരിബ്ബജന്തി, അനപേക്ഖിനോ കാമസുഖം പഹായ.

൩൪൭. യേ രാഗരത്താനുപതന്തി സോതം, സയംകതം മക്കടകോവ ജാലം;
ഏതമ്പി ഛേത്വാന വജന്തി ധീരാ, അനപേക്ഖിനോ സബ്ബദുക്ഖം
പഹായ.

൩൪൮. മുഞ്ച പുരേ മുഞ്ച പച്ഛതോ, മജ്ഝേ മുഞ്ച ഭവസ്സ പാരഗൂ;
സബ്ബത്ഥ വിമുത്തമാനസോ, ന പുനം ജാതിജരം ഉപേഹിസി.

൩൪൯. വിതക്കമഥിതസ്സ ജന്തുനോ, തിബ്ബരാഗസ്സ സുഭാനുപസ്സിനോ;
ഭിയ്യോ തണ്ഹാ പവഡ്ഢതി, ഏസ ഖോ ദള്ഹം [ഏസ ഗാള്ഹം (ക॰)]
കരോതി ബന്ധനം.

൩൫൦. വിതക്കൂപസമേ ച [വിതക്കൂപസമേവ (ക॰)] യോ രതോ, അസുഭം
ഭാവയതേ സദാ സതോ;
ഏസ [ഏസോ (?)] ഖോ ബ്യന്തി കാഹിതി, ഏസ [ഏസോ (?)] ഛേച്ഛതി
മാരബന്ധനം.

൩൫൧. നിട്ഠംഗതോ അസന്താസീ, വീതതണ്ഹോ അനങ്ഗണോ;
അച്ഛിന്ദി ഭവസല്ലാനി, അന്തിമോയം സമുസ്സയോ.

൩൫൨. വീതതണ്ഹോ അനാദാനോ, നിരുത്തിപദകോവിദോ;
അക്ഖരാനം സന്നിപാതം, ജഞ്ഞാ പുബ്ബാപരാനി ച;
സ വേ "അന്തിമസാരീരോ, മഹാപഞ്ഞോ മഹാപുരിസോ"തി വുച്ചതി.

൩൫൩. സബ്ബാഭിഭൂ സബ്ബവിദൂഹമസ്മി, സബ്ബേസു ധമ്മേസു അനൂപലിത്തോ;
സബ്ബഞ്ജഹോ തണ്ഹക്ഖയേ വിമുത്തോ, സയം അഭിഞ്ഞായ
കമുദ്ദിസേയ്യം.

൩൫൪. സബ്ബദാനം ധമ്മദാനം ജിനാതി, സബ്ബരസം ധമ്മരസോ ജിനാതി;
സബ്ബരതിം ധമ്മരതി ജിനാതി, തണ്ഹക്ഖയോ സബ്ബദുക്ഖം ജിനാതി.

൩൫൫. ഹനന്തി ഭോഗാ ദുമ്മേധം, നോ ച പാരഗവേസിനോ;
ഭോഗതണ്ഹായ ദുമ്മേധോ, ഹന്തി അഞ്ഞേവ അത്തനം.

൩൫൬. തിണദോസാനി ഖേത്താനി, രാഗദോസാ അയം പജാ;
തസ്മാ ഹി വീതരാഗേസു, ദിന്നം ഹോതി മഹപ്ഫലം.

൩൫൭. തിണദോസാനി ഖേത്താനി, ദോസദോസാ അയം പജാ;
തസ്മാ ഹി വീതദോസേസു, ദിന്നം ഹോതി മഹപ്ഫലം.

൩൫൮. തിണദോസാനി ഖേത്താനി, മോഹദോസാ അയം പജാ;
തസ്മാ ഹി വീതമോഹേസു, ദിന്നം ഹോതി മഹപ്ഫലം.

൩൫൯. (തിണദോസാനി ഖേത്താനി, ഇച്ഛാദോസാ അയം പജാ;
തസ്മാ ഹി വിഗതിച്ഛേസു, ദിന്നം ഹോതി മഹപ്ഫലം.) [( )
വിദേസപോത്ഥകേസു നത്ഥി, അട്ഠകഥായമ്പി ന ദിസ്സതി]

തിണദോസാനി ഖേത്താനി, തണ്ഹാദോസാ അയം പജാ;

തസ്മാ ഹി വീതതണ്ഹേസു, ദിന്നം ഹോതി മഹപ്ഫലം.

തണ്ഹാവഗ്ഗോ ചതുവീസതിമോ നിട്ഠിതോ.

൨൫. ഭിക്ഖുവഗ്ഗോ

൩൬൦. ചക്ഖുനാ സംവരോ സാധു, സാധു സോതേന സംവരോ;
ഘാനേന സംവരോ സാധു, സാധു ജിവ്ഹായ സംവരോ.

൩൬൧. കായേന സംവരോ സാധു, സാധു വാചായ സംവരോ;
മനസാ സംവരോ സാധു, സാധു സബ്ബത്ഥ സംവരോ;
സബ്ബത്ഥ സംവുതോ ഭിക്ഖു, സബ്ബദുക്ഖാ പമുച്ചതി.

൩൬൨. ഹത്ഥസംയതോ പാദസംയതോ, വാചാസംയതോ സംയതുത്തമോ;
അജ്ഝത്തരതോ സമാഹിതോ, ഏകോ സന്തുസിതോ തമാഹു ഭിക്ഖും.

൩൬൩. യോ മുഖസംയതോ ഭിക്ഖു, മന്തഭാണീ അനുദ്ധതോ;
അത്ഥം ധമ്മഞ്ച ദീപേതി, മധുരം തസ്സ ഭാസിതം.

൩൬൪. ധമ്മാരാമോ ധമ്മരതോ, ധമ്മം അനുവിചിന്തയം;
ധമ്മം അനുസ്സരം ഭിക്ഖു, സദ്ധമ്മാ ന പരിഹായതി.

൩൬൫. സലാഭം നാതിമഞ്ഞേയ്യ, നാഞ്ഞേസം പിഹയം ചരേ;
അഞ്ഞേസം പിഹയം ഭിക്ഖു, സമാധിം നാധിഗച്ഛതി.

൩൬൬. അപ്പലാഭോപി ചേ ഭിക്ഖു, സലാഭം നാതിമഞ്ഞതി;
തം വേ ദേവാ പസംസന്തി, സുദ്ധാജീവിം അതന്ദിതം.

൩൬൭. സബ്ബസോ നാമരൂപസ്മിം, യസ്സ നത്ഥി മമായിതം;
അസതാ ച ന സോചതി, സ വേ ''ഭിക്ഖൂ''തി വുച്ചതി.

൩൬൮. മേത്താവിഹാരീ യോ ഭിക്ഖു, പസന്നോ ബുദ്ധസാസനേ;
അധിഗച്ഛേ പദം സന്തം, സങ്ഖാരൂപസമം സുഖം.

൩൬൯. സിഞ്ച ഭിക്ഖു ഇമം നാവം, സിത്താ തേ ലഹുമേസ്സതി;
ഛേത്വാ രാഗഞ്ച ദോസഞ്ച, തതോ നിബ്ബാനമേഹിസി.

൩൭൦. പഞ്ച ഛിന്ദേ പഞ്ച ജഹേ, പഞ്ച ചുത്തരി ഭാവയേ;
പഞ്ച സങ്ഗാതിഗോ ഭിക്ഖു, ''ഓഘതിണ്ണോ''തി വുച്ചതി.

൩൭൧. ഝായ ഭിക്ഖു [ധായ തുവം ഭിക്ഖു (?)] മാ പമാദോ [മാ ച പമാദോ (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰)], മാ തേ കാമഗുണേ രമേസ്സു [ഭമസ്സു (സീ॰ പീ॰), ഭവസ്സു (സ്യാ॰), രമസ്സു (ക॰)] ചിത്തം;
മാ ലോഹഗുളം ഗിലീ പമത്തോ, മാ കന്ദി ''ദുക്ഖമിദ''ന്തി ഡയ്ഹമാനോ.

൩൭൨. നത്ഥി ഝാനം അപഞ്ഞസ്സ, പഞ്ഞാ നത്ഥി അഝായതോ [അജ്ഝായിനോ (ക॰)];
യമ്ഹി ഝാനഞ്ച പഞ്ഞാ ച, സ വേ നിബ്ബാനസന്തികേ.

൩൭൩. സുഞ്ഞാഗാരം പവിട്ഠസ്സ, സന്തചിത്തസ്സ ഭിക്ഖുനോ;
അമാനുസീ രതി ഹോതി, സമ്മാ ധമ്മം വിപസ്സതോ.

൩൭൪. യതോ യതോ സമ്മസതി, ഖന്ധാനം ഉദയബ്ബയം;

ലഭതീ [ലഭതി (പീ॰), ലഭതേ (ക॰)] പീതിപാമോജ്ജം, അമതം തം വിജാനതം.

൩൭൫. തത്രായമാദി ഭവതി, ഇധ പഞ്ഞസ്സ ഭിക്ഖുനോ;
ഇന്ദ്രിയഗുത്തി സന്തുട്ഠി, പാതിമോക്ഖേ ച സംവരോ.

൩൭൬. മിത്തേ ഭജസ്സു കല്യാണേ, സുദ്ധാജീവേ അതന്ദിതേ;
പടിസന്ഥാരവുത്യസ്സ [പടിസന്ധാരവുത്യസ്സ (ക॰)], ആചാരകുസലോ സിയാ;
തതോ പാമോജ്ജബഹുലോ, ദുക്ഖസ്സന്തം കരിസ്സതി.

൩൭൭. വസ്സികാ വിയ പുപ്ഫാനി, മദ്ദവാനി [മജ്ജവാനി (ക॰ ടീകാ) പച്ചവാനി (ക॰ അട്ഠ॰)] പമുഞ്ചതി;
ഏവം രാഗഞ്ച ദോസഞ്ച, വിപ്പമുഞ്ചേഥ ഭിക്ഖവോ.

൩൭൮. സന്തകായോ സന്തവാചോ, സന്തവാ സുസമാഹിതോ [സന്തമനോ സുസമാഹിതോ (സ്യാ॰ പീ॰), സന്തമനോ സമാഹിതോ (ക॰)];
വന്തലോകാമിസോ ഭിക്ഖു, ''ഉപസന്തോ''തി വുച്ചതി.

൩൭൯. അത്തനാ ചോദയത്താനം, പടിമംസേഥ അത്തനാ [പടിമാസേ അത്തമത്തനാ (സീ॰ പീ॰), പടിമംസേ തമത്തനാ (സ്യാ॰)];
സോ അത്തഗുത്തോ സതിമാ, സുഖം ഭിക്ഖു വിഹാഹിസി.

൩൮൦. അത്താ ഹി അത്തനോ നാഥോ, (കോ ഹി നാഥോ പരോ സിയാ) [( ) വിദേസപോത്ഥകേസു നത്ഥി]
അത്താ ഹി അത്തനോ ഗതി;
തസ്മാ സംയമമത്താനം [സംയമയ'ത്താനം (സീ॰ പീ॰)], അസ്സം ഭദ്രംവ വാണിജോ.

൩൮൧. പാമോജ്ജബഹുലോ ഭിക്ഖു, പസന്നോ ബുദ്ധസാസനേ;
അധിഗച്ഛേ പദം സന്തം, സങ്ഖാരൂപസമം സുഖം.

൩൮൨. യോ ഹവേ ദഹരോ ഭിക്ഖു, യുഞ്ജതി ബുദ്ധസാസനേ;
സോമം [സോ ഇമം (സീ॰ സ്യാ॰ ക॰ പീ॰)] ലോകം പഭാസേതി, അബ്ഭാ മുത്തോവ ചന്ദിമാ.

ഭിക്ഖുവഗ്ഗോ പഞ്ചവീസതിമോ നിട്ഠിതോ.

൨൬. ബ്രാഹ്മണവഗ്ഗോ

൩൮൩. ഛിന്ദ സോതം പരക്കമ്മ, കാമേ പനുദ ബ്രാഹ്മണ;
സങ്ഖാരാനം ഖയം ഞത്വാ, അകതഞ്ഞൂസി ബ്രാഹ്മണ.

൩൮൪. യദാ ദ്വയേസു ധമ്മേസു, പാരഗൂ ഹോതി ബ്രാഹ്മണോ;
അഥസ്സ സബ്ബേ സംയോഗാ, അത്ഥം ഗച്ഛന്തി ജാനതോ.

൩൮൫. യസ്സ പാരം അപാരം വാ, പാരാപാരം ന വിജ്ജതി;
വീതദ്ദരം വിസംയുത്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൩൮൬. ഝായിം വിരജമാസീനം, കതകിച്ചമനാസവം;
ഉത്തമത്ഥമനുപ്പത്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൩൮൭. ദിവാ തപതി ആദിച്ചോ, രത്തിമാഭാതി ചന്ദിമാ;
സന്നദ്ധോ ഖത്തിയോ തപതി, ഝായീ തപതി ബ്രാഹ്മണോ;
അഥ സബ്ബമഹോരത്തിം [സബ്ബമഹോരത്തം (?)], ബുദ്ധോ തപതി തേജസാ.

൩൮൮. ബാഹിതപാപോതി ബ്രാഹ്മണോ, സമചരിയാ സമണോതി വുച്ചതി;
പബ്ബാജയമത്തനോ മലം, തസ്മാ "പബ്ബജിതോ"തി വുച്ചതി.

൩൮൯. ന ബ്രാഹ്മണസ്സ പഹരേയ്യ, നാസ്സ മുഞ്ചേഥ ബ്രാഹ്മണോ;
ധീ [ധി (സ്യാ॰ ബ്യാകരണേസു)] ബ്രാഹ്മണസ്സ ഹന്താരം, തതോ ധീ യസ്സ [യോ + അസ്സ = യസ്സ] മുഞ്ചതി.

൩൯൦. ന ബ്രാഹ്മണസ്സേതദകിഞ്ചി സേയ്യോ, യദാ നിസേധോ മനസോ പിയേഹി;
യതോ യതോ ഹിംസമനോ നിവത്തതി, തതോ തതോ സമ്മതിമേവ ദുക്ഖം.

൩൯൧. യസ്സ കായേന വാചായ, മനസാ നത്ഥി ദുക്കടം;
സംവുതം തീഹി ഠാനേഹി, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൩൯൨. യമ്ഹാ ധമ്മം വിജാനേയ്യ, സമ്മാസമ്ബുദ്ധദേസിതം;
സക്കച്ചം തം നമസ്സേയ്യ, അഗ്ഗിഹുത്തംവ ബ്രാഹ്മണോ.

൩൯൩. ന ജടാഹി ന ഗോത്തേന, ന ജച്ചാ ഹോതി ബ്രാഹ്മണോ;
യമ്ഹി സച്ചഞ്ച ധമ്മോ ച, സോ സുചീ സോ ച ബ്രാഹ്മണോ.

൩൯൪. കിം തേ ജടാഹി ദുമ്മേധ, കിം തേ അജിനസാടിയാ;
അബ്ഭന്തരം തേ ഗഹനം, ബാഹിരം പരിമജ്ജസി.

൩൯൫. പംസുകൂലധരം ജന്തും, കിസം ധമനിസന്ഥതം;
ഏകം വനസ്മിം ഝായന്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൩൯൬. ന ചാഹം ബ്രാഹ്മണം ബ്രൂമി, യോനിജം മത്തിസമ്ഭവം;
ഭോവാദി നാമ സോ ഹോതി, സചേ ഹോതി സകിഞ്ചനോ;
അകിഞ്ചനം അനാദാനം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൩൯൭. സബ്ബസംയോജനം ഛേത്വാ, യോ വേ ന പരിതസ്സതി;

സങ്ഗാതിഗം വിസംയുത്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൩൯൮. ഛേത്വാ നദ്ധിം [നന്ധിം (ക॰ സീ॰), നന്ദിം (പീ॰)] വരത്തഞ്ച, സന്ദാനം
[സന്ദാമം (സീ॰)] സഹനുക്കമം;
ഉക്ഖിത്തപലിഘം ബുദ്ധം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൩൯൯. അക്കോസം വധബന്ധഞ്ച, അദുട്ഠോ യോ തിതിക്ഖതി;
ഖന്തീബലം ബലാനീകം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൦. അക്കോധനം വതവന്തം, സീലവന്തം അനുസ്സദം;
ദന്തം അന്തിമസാരീരം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൧. വാരി പോക്ഖരപത്തേവ, ആരഗ്ഗേരിവ സാസപോ;
യോ ന ലിമ്പതി [ലിപ്പതി (സീ॰ പീ॰)] കാമേസു, തമഹം ബ്രൂമി
ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൨. യോ ദുക്ഖസ്സ പജാനാതി, ഇധേവ ഖയമത്തനോ;
പന്നഭാരം വിസംയുത്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൩. ഗമ്ഭീരപഞ്ഞം മേധാവിം, മഗ്ഗാമഗ്ഗസ്സ കോവിദം;
ഉത്തമത്ഥമനുപ്പത്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൪. അസംസട്ഠം ഗഹട്ഠേഹി, അനാഗാരേഹി ചൂഭയം;
അനോകസാരിമപ്പിച്ഛം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൫. നിധായ ദണ്ഡം ഭൂതേസു, തസേസു ഥാവരേസു ച;
യോ ന ഹന്തി ന ഘാതേതി, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൬. അവിരുദ്ധം വിരുദ്ധേസു, അത്തദണ്ഡേസു നിബ്ബുതം;
സാദാനേസു അനാദാനം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൭. യസ്സ രാഗോ ച ദോസോ ച, മാനോ മക്ഖോ ച പാതിതോ;
സാസപോരിവ ആരഗ്ഗാ [ആരഗ്ഗേ (ക॰)], തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൮. അകക്കസം വിഞ്ഞാപനിം, ഗിരം സച്ചമുദീരയേ;
യായ നാഭിസജേ കഞ്ചി [കിഞ്ചി (ക॰)], തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൦൯. യോധ ദീഘം വ രസ്സം വാ, അണും ഥൂലം സുഭാസുഭം;
ലോകേ അദിന്നം നാദിയതി [നാദേതി (മ॰ നി॰ ൨.൪൫൯)], തമഹം ബ്രൂമി
ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൦. ആസാ യസ്സ ന വിജ്ജന്തി, അസ്മിം ലോകേ പരമ്ഹി ച;
നിരാസാസം [നിരാസയം (സീ॰ സ്യാ॰ പീ॰), നിരാസകം (?)]
വിസംയുത്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൧. യസ്സാലയാ ന വിജ്ജന്തി, അഞ്ഞായ അകഥംകഥീ;
അമതോഗധമനുപ്പത്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൨. യോധ പുഞ്ഞഞ്ച പാപഞ്ച, ഉഭോ സങ്ഗമുപച്ചഗാ;
അസോകം വിരജം സുദ്ധം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൩. ചന്ദംവ വിമലം സുദ്ധം, വിപ്പസന്നമനാവിലം;
നന്ദീഭവപരിക്ഖീണം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൪. യോമം [യോ ഇമം (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)] പലിപഥം ദുഗ്ഗം, സംസാരം മോഹമച്ചഗാ;
തിണ്ണോ പാരഗതോ [പാരഗതോ (സീ॰ സ്യാ॰ കം॰ പീ॰)] ഝായീ, അനേജോ അകഥംകഥീ;
അനുപാദായ നിബ്ബുതോ, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൫. യോധ കാമേ പഹന്ത്വാന [പഹത്വാന (സീ॰ പീ॰)], അനാഗാരോ പരിബ്ബജേ;
കാമഭവപരിക്ഖീണം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം [ഇദം ഗാഥാദ്വയം വിദേസപോത്ഥകേസു സകിദേവ ദസ്സിതം].

൪൧൬. യോധ തണ്ഹം പഹന്ത്വാന, അനാഗാരോ പരിബ്ബജേ;
തണ്ഹാഭവപരിക്ഖീണം , തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൭. ഹിത്വാ മാനുസകം യോഗം, ദിബ്ബം യോഗം ഉപച്ചഗാ;
സബ്ബയോഗവിസംയുത്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൮. ഹിത്വാ രതിഞ്ച അരതിഞ്ച, സീതിഭൂതം നിരൂപധിം;
സബ്ബലോകാഭിഭും വീരം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൧൯. ചുതിം യോ വേദി സത്താനം, ഉപപത്തിഞ്ച സബ്ബസോ;
അസത്തം സുഗതം ബുദ്ധം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൨൦. യസ്സ ഗതിം ന ജാനന്തി, ദേവാ ഗന്ധബ്ബമാനുസാ;
ഖീണാസവം അരഹന്തം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൨൧. യസ്സ പുരേ ച പച്ഛാ ച, മജ്ഝേ ച നത്ഥി കിഞ്ചനം;
അകിഞ്ചനം അനാദാനം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൨൨. ഉസഭം പവരം വീരം, മഹേസിം വിജിതാവിനം;
അനേജം ന്ഹാതകം [നഹാതകം (സീ॰ സ്യാ॰ കം പീ॰)] ബുദ്ധം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

൪൨൩. പുബ്ബേനിവാസം യോ വേദി, സഗ്ഗാപായഞ്ച പസ്സതി,
അഥോ ജാതിക്ഖയം പത്തോ, അഭിഞ്ഞാവോസിതോ മുനി;
സബ്ബവോസിതവോസാനം, തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം.

ബ്രാഹ്മണവഗ്ഗോ ഛബ്ബീസതിമോ നിട്ഠിതോ.

(എത്താവതാ സബ്ബപഠമേ യമകവഗ്ഗേ ചുദ്ദസ വത്ഥൂനി, അപ്പമാദവഗ്ഗേ നവ, ചിത്തവഗ്ഗേ നവ, പുപ്ഫവഗ്ഗേ ദ്വാദസ, ബാലവഗ്ഗേ പന്നരസ, പണ്ഡിതവഗ്ഗേ ഏകാദസ, അരഹന്തവഗ്ഗേ ദസ, സഹസ്സവഗ്ഗേ ചുദ്ദസ, പാപവഗ്ഗേ ദ്വാദസ, ദണ്ഡവഗ്ഗേ ഏകാദസ, ജരാവഗ്ഗേ നവ, അത്തവഗ്ഗേ ദസ, ലോകവഗ്ഗേ ഏകാദസ, ബുദ്ധവഗ്ഗേ നവ [അട്ഠ (ക॰)], സുഖവഗ്ഗേ അട്ഠ, പിയവഗ്ഗേ നവ, കോധവഗ്ഗേ അട്ഠ, മലവഗ്ഗേ ദ്വാദസ, ധമ്മട്ഠവഗ്ഗേ ദസ, മഗ്ഗവഗ്ഗേ ദ്വാദസ, പകിണ്ണകവഗ്ഗേ

നവ, നിരയവഗ്ഗേ നവ, നാഗവഗ്ഗേ അട്ഠ, തണ്ഹാവഗ്ഗേ ദ്വാദസ, ഭിക്ഖുവഗ്ഗേ ദ്വാദസ, ബ്രാഹ്മണവഗ്ഗേ ചത്താലീസാതി പഞ്ചാധികാനി തീണി വത്ഥുസതാനി.

സതേവീസചതുസ്സതാ, ചതുസച്ചവിഭാവിനാ;
സതത്തയഞ്ച വത്ഥൂനം, പഞ്ചാധികം സമുട്ഠിതാതി) [( ) ഏത്ഥന്തരേ പാഠോ വിദേസപോത്ഥകേസു നത്ഥി, അട്ഠകഥാസുയേവ ദിസ്സതി].

[ധമ്മപദസ്സ വഗ്ഗസ്സുദ്ദാനം§യമകം പമാദം ചിത്തം, പുപ്ഫം ബാലഞ്ച പണ്ഡിതം.§രഹന്തം സഹസ്സം പാപം, ദണ്ഡം ജരാ അത്തലോകം.§ബുദ്ധം സുഖം പിയം കോധം, മലം ധമ്മട്ഠമഗ്ഗഞ്ച.§പകിണ്ണകം നിരയം നാഗം, തണ്ഹാ ഭിക്ഖൂ ച ബ്രാഹ്മണോ.§ഗാഥായുദ്ദാനം§യമകേ വീസഗാഥായോ, അപ്പമാദലോകമ്ഹി ച.§പിയേ ദ്വാദസഗാഥായോ, ചിത്തേ ജരത്തേകാദസ.§പുപ്ഫബാലസഹസ്സമ്ഹി, ബുദ്ധ മഗ്ഗ പകിണ്ണകേ.§സോളസ പണ്ഡിതേ കോധേ, നിരയേ നാഗേ ചതുദ്ദസ.§അരഹന്തേ ദസഗ്ഗാഥാ, പാപസുഖമ്ഹി തേരസ.§സത്തരസ ദണ്ഡധമ്മട്ഠേ, മലമ്ഹി ഏകവീസതി.§തണ്ഹാവഗ്ഗേ സത്തബ്ബീസ, തേവീസ ഭിക്ഖുവഗ്ഗമ്ഹി.§ബ്രാഹ്മണേ ഏകതാലീസ, ചതുസ്സതാ സതേവീസ. (ക॰)]

ധമ്മപദേ വഗ്ഗാനമുദ്ദാനം -

യമകപ്പമാദോ ചിത്തം, പുപ്ഫം ബാലേന പണ്ഡിതോ;
അരഹന്തോ സഹസ്സഞ്ച, പാപം ദണ്ഡേന തേ ദസ.

ജരാ അത്താ ച ലോകോ ച, ബുദ്ധോ സുഖം പിയേന ച;
കോധോ മലഞ്ച ധമ്മട്ഠോ, മഗ്ഗവഗ്ഗേന വീസതി.

പകിണ്ണം നിരയോ നാഗോ, തണ്ഹാ ഭിക്ഖു ച ബ്രാഹ്മണോ;
ഏതേ ഛബ്ബീസതി വഗ്ഗാ, ദേസിതാദിച്ചബന്ധുനാ.

ഗാഥാനമുദ്ദാനം -

യമകേ വീസതി ഗാഥാ, അപ്പമാദമ്ഹി ദ്വാദസ;
ഏകാദസ ചിത്തവഗ്ഗേ, പുപ്ഫവഗ്ഗമ്ഹി സോളസ.

ബാലേ ച സോളസ ഗാഥാ, പണ്ഡിതമ്ഹി ചതുദ്ദസ;
അരഹന്തേ ദസ ഗാഥാ, സഹസ്സേ ഹോന്തി സോളസ.

തേരസ പാപവഗ്ഗമ്ഹി, ദണ്ഡമ്ഹി ദസ സത്ത ച;
ഏകാദസ ജരാ വഗ്ഗേ, അത്തവഗ്ഗമ്ഹി താ ദസ.

ദ്വാദസ ലോകവഗ്ഗമ്ഹി, ബുദ്ധവഗ്ഗമ്ഹി ഠാരസ [സോളസ (സബ്ബത്ഥ)];
സുഖേ ച പിയവഗ്ഗേ ച, ഗാഥായോ ഹോന്തി ദ്വാദസ.

ചുദ്ദസ കോധവഗ്ഗമ്ഹി, മലവഗ്ഗേകവീസതി;
സത്തരസ ച ധമ്മട്ഠേ, മഗ്ഗവഗ്ഗേ സത്തരസ.

പകിണ്ണേ സോളസ ഗാഥാ, നിരയേ നാഗേ ച ചുദ്ദസ;

ഛബ്ബീസ തണ്ഹാവഗ്ഗമ്ഹി, തേവീസ ഭിക്ഖുവഗ്ഗികാ.

ഏകതാലീസഗാഥായോ, ബ്രാഹ്മണേ വഗ്ഗമുത്തമേ;
ഗാഥാസതാനി ചത്താരി, തേവീസ ച പുനാപരേ;
ധമ്മപദേ നിപാതമ്ഹി, ദേസിതാദിച്ചബന്ധുനാതി.

ധമ്മപദപാളി നിട്ഠിതാ.